

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 18, 2010 • Vol. CI Nr. 221

Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-17-10

PERIODICALS

Lietuviškos sutartinės – UNESCO sąrašė

Vilnius, lapkričio 17 d. (BNS) – Lietuvių sutartinės įtrauktos į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) Nematerialaus paveldo sąrašą. Lietuvos paraišką patenkino Nairobyje, Kenijoje, posėdžiaujantis UNESCO komitetas, sakė Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriui laikinai vadovaujanti Gintarė Tamašauskaitė.

Lietuvių polifoninės dainos – trečias Lietuvos objektas UNESCO žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašė. Į jį anksčiau įtraukta Kryždirbystės ir kryžių simbolikos bei Dainų švenčių tradicija. Sutartinės, anot Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato pranešimo, – lietuvių tradicinės muzikos fenomenas, sena polifonijos forma. Sutartines daugiausia gieda moterys, instrumentinius kūrinius skudučiais, daudytėmis, kanklėmis ir kitais instrumentais atlieka vyrai. Būdingas sutartinių bruožas – vienalaikis skirtingų melodijų ir skirtingų tekstų skambesys. UNESCO žmonijos nematerialaus kultūros paveldo sąrašo pagrindinis tikslas – užtikrinti geresnį nematerialaus kultūros paveldo žinomumą, atkreipti dėmesį į jo svarbą.

Lietuva savo objektų turi kituose dviejuose UNESCO sąrašuose – Pasaulio paveldo ir „Pasaulio atminties“ (dokumentinio paveldo). Pirmam priklauso Vilniaus senamiestis, Kuršių nerija, Kernavės archeologinė vietovė ir Struvės geodezinis lankas. Antram – akcija „Baltijos kelias“ ir Radvilų archyvai su Nesvyžiaus bibliotekos kolekcija.

Antroji užsienio reikalų ministro viešnagės diena JAV sostinėje

Washington, DC, lapkričio 17 d. (LR ambasados Washington, DC info) – Demokratijos, žmogaus teisių ir laisvių vertybėms visame pasaulyje susiduriant su įvairiomis grėsmėmis, Europos ribos turėtų būti suprantamos ir kaip JAV sienos, teigė Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis lapkričio 16 d. per paskaitą nevyriausybinėje viešosios politikos organizacijoje „Brookings Institution“ Washington, DC.

Pasak jo, Europa šiuo metu susiduria su įvairiais pavojais nuo išsisenėjusių konfliktų iki naujų įtampos centrų, terorizmo, kibernetinių išpuolių bei grėsmių ES ir NATO narių energetiniam saugumui, kurie tam tikruose regionuose didina netikrumą ir skatina antidemokratinės nuostatos.

Ministro įsitikinimu, ES turi kaimyninėms valstybėms Rytų Europoje pasiūlyti narystės ES galimybę, kuri paskatintų jų modernizaciją ir visuo-
meninių kaitą.

Santykiuose su Rusija, pasak A. Ažubalio, Lietuva pasisako už atvirą

„Akivaizdu, kad nėra greito daugelio problemų sprendimo, dalinio atskirų šalių ar jų grupių atsako nepakanka. Šia prasme Europos ribos taip pat yra JAV ribos“, – sakė ministras A. Ažubalis (k). **LR ambasados Washington, DC nuotr.**

dialogą, kalbėjimąsi visais klausimais ir komandinio darbo principą.

Bendradarbiaujant su kita Lietuvos kaimyne Baltarusija, ministro teigimu, šalies valdžia nuolat turėtų

būti spaudžiama laikytis demokratinės principų ir vertybių. Šalies opozicija turėtų būti toliau remiama ir vieni-
jama.

Prezidentei siūloma nepritarti Pilietybės įstatymo pataisoms

Vilnius, lapkričio 17 d. (ELTA) – Konstitucinės teisės specialistai sako, kad Seimo priimtos Pilietybės įstatymo pataisos iš esmės yra geros, bet siūlo pakeisti įstatymo nuostatas, leidžiančias dvigubą pilietybę emigravusiems į Europos Sąjungos (ES) ir NATO šalis.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė su konstitucinės teisės specialistais ir žmogaus teisių specialistais aptarė

Seimo priimtas Pilietybės įstatymo pataisas. „Tarp pasitarime dalyvavusių specialistų neatsirado labai daug tų, kurie paremtų priimtą įstatymą“, – po susitikimo sakė šalies vadovės atstovas spaudai Linas Balsys.

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto daktaras Vaidotas Vaičaitis pabrėžė, kad šis įstatymas yra gero kokybiškesnis nei anksčiau paruošti projektai ar siūlymai jį keisti.

„Išskyrus dvi nuostatas – dėl ES ir NATO šalių piliečių teisės turėti dvigubą pilietybę bei dėl prezidentei suteikiamos teisės išimtinė tvarka suteikti Lietuvos pilietybę asmenims, iš kurių tik tikimasi ypatingų nuopelnų valstybei“, – komentavo teisės specialistas. Docentas sakė, kad, jei būtų prezidentas, pasirašytų Pilietybės įstatymą be anksčiau minėtų dviejų nuostatų. **Nukelta į 6 psl.**

Lietuvių kilmės mokslininkams padėkota už ryšį su Lietuva

Apdovanoti keturi profesorai – chemikas Viktoras Algirdas Sniečkus iš Kanados (k.), Austrijoje dirbanti biologė Irutė Meškienė, JAV gyvenantis informacinių technologijų specialistas Algirdas Avizienis ir literatūrologė Violeta Kelertienė. **ELTA nuotr.**

Vilnius, lapkričio 17 d. (ELTA) – Keturiems užsienio šalyse dirbantiems lietuvių kilmės mokslininkams Švietimo ir mokslo ministerijoje įteiktos mokslo premijos už tarptautinio lygio mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimą su Lietuva.

Ketvirtą kartą teikiama pre-

mijomis apdovanoti keturi profesorai – JAV gyvenanti literatūrologė Violeta Kelertienė ir informacinių technologijų specialistas Algirdas Avizienis, chemikas Viktoras Algirdas Sniečkus iš Kanados ir Austrijoje dirbanti biologė Irutė Meškienė.

Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Pasaulis – linksmas kabaretas (p. 2)
- Susitvarko tik savarankiški emigrantų palikti vaikai (p. 3, 9)
- A. Navicko skiltis (p. 3)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- Mūsų Monikutė (p. 5)
- Mūsų stalui (p. 8)
- „Ambersail“ (36) (p. 9)
- P. Viščinio Druskininkams dovanota kolekcija tebedomina lankytojus (p. 10)
- Dailininko palikimui – neeiliniai namai (p. 5)

Valiutų santykis
1 USD — 2.56 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Penkias dienas Amerikoje viešėjęs LR užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, dar kelionei nepasibaigus, kalbinamas telefonu iš Washington, DC sakė, kad jau dabar gali sakyti, jog šis jo apsilankymas tikrai buvo sėkmingas. Savo viešnagę pradėjęs Čikagoje, aplankęs ne vieną lietuvišką organizaciją bei susitikęs su vietos lietuviais, lapkričio 15 d. jis savo vizitą tęsė JAV sostinėje. Čia jis susitiko su JAV gynybos sekretoriaus pavaduotoja Michelle Flournoy, JAV valstybės sekretore H. Clinton bei kitais aukštais šalies pareigūnais. „Spaudos pranešimas apie mano susitikimą su Clinton buvo vienas iš trijų svarbiausių pranešimų, pasirodžiusių tą dieną JAV Valstybės departamento svetainėje“, – sakė LR užsienio reikalų ministras. Pasak jo, visuose susitikimuose buvo justi nuoširdumas ir geranoriškumas. Pokalbį su ministru skaitykite šio šeštadienio „Drauge“.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

Pasaulis – linksmas kabaretas

ILONA MACYS

Pirmiausia noriu atsipaštyti tų, su kuriais nepasisveikinau per lietuviškojo Halloween šventę. Kai kurios kaukės buvo tokios paslaptingos, kad negalėjau pažinti net savo senų draugų. Nors šventės tema buvo kabaretinė, salėje netrūko nei laumių, nei vampyrų. Joje apsilankė net pats prezidentas Jonas Kenedis su savo tariamąja numylėtine Marilyn Monroe.

O damų žavumas! Ne veltui Čikagoje eina garsas apie mūsų lietuvių grožį. Kabaretinėje Halloween šventėje jis ypač atsiskleidė – moterys puikavosi įmantriomis suknelėmis, ryškiomis plunksnomis ir gundančiais papuošalais. Vyrų vos spėjo lakstyti nuo vienos prie kitos, kad spėtų įsiamžinti šalia.

Švęsti Halloween „šiaurės“ bei „pietų“ lietuvičiai susirinko įmantriai tam vakarui papuoštame „Flatlander's“ restorano alaus bare. Salė buvo sausakimša. Programą profesionaliai vedė Ilona ir Berta, kurios pakvietė Halloween svečius linksmai praleisti vakarą, gerti skanų „Flatlander's“ alų, šokti, linksmintis ir negailėti arbatpinigių šventei pasipuošusiai barmenei. Specialiai tik šiai šventei restorano virėjas patiekė lietuviško alaus rinkinį, kurį sudarė rūkyta skumbra, kepta duona su česnaku, šoninė bei sūris. Šeiminingai dievagojasi, kad, lietuviams pagėdaujant, restoranas gali šį rinkinį įtraukti į savo kasdienį valgiaraštį.

Viešnia iš Lietuvos Rutė Cabriolė pradėjo vakarą daina „Šaltinėlis“, kuri priminė laikus, kada lietuviai neturėjo nei barų, nei alaus, o linksmosios gerdami šaltinėlio vandenį.

Gera, kad tie niūrūs laikai seniai pasibaigė! Daina keitė dainą, visi kartu dainavo ir kėlė bokalus, traukdami Žvagulio dainą „Alaus danguje nėra“.

O koks kabaretas be kankano? Savanorių ieškoti nereikėjo – visas būrys norinčiųjų pašokti tuoj sugužėjo į sceną, tačiau vedančiųjų buvo išprašyti į koridorių, kad parepetuotų ir profesionaliai sušoktų. Kol jie repetavo, sceną užėmė Tonis, kuris buvo apsirengęs kaip Elvis Presley ir nusileido jam dainų atlikimo meistriskumu. Po Tonio kankaną šoko šokėjai, dainas dainavo Rutė ir Tonis, o kai visi pavargdavo, juos pavaduodavo diskotekos vedėjas.

Šventėje varžytasi dėl geriausio kostiumo. Varžėsi sultonai, kerėtojos, prezidentai, piratai, kabareto šokėjos, riteriai ir karalienės. Konkursas vyko net keliais ratais, varžovai taip pat turėjo parodyti, kas ką moka – pašokti ar padainuoti. Po įtempto

varžymosi pirmąją vietą ir „Food Depot“ kompanijos paaukotą šakotį laimėjo žavinga prancūzų kambarinė.

Svečiai vakaro metu buvo tikrai įsilingavę – šoko, trypė, kiek kas galėjo ir kaip mokėjo, juokavo, fotografavosi su pažįstamais ir nepažįstamais. Linksma nuotaika liejosi per kraštus. Kartais lietuvičiai ne itin noriai į savo būrį priima amerikiečius. Šiame vakare jų buvo nemažai, ir jie linksmosios neišsiskirdami iš margos minios. Argi ne ne šaunu, kada galime nesiskirstyti į jaunus ar senus, „pietiečius“ ar „šiauriečius“, lietuvius ar amerikiečius, kartu švęsti, juoktis, linksmintis, pamiršę dienos vargus bei rūpesčius?

„Neatsimename tokios linksmos šventės šiaurėje“, – kartojo ir kartojo atsiveikindami Halloween svečiai, – daugiau tokių.“ O ar gali būti kitaip, kada rengėjai mes patys – savi, lietuviai?

„Neatsimename tokios linksmos šventės šiaurėje“, – kartojo ir kartojo atsiveikindami Halloween svečiai.

Vokietijoje – lietuviškas filmų ir muzikos savaitgalis

2010 m. gruodžio 4 dieną Vokietijoje, lietuviškoje Renhofo pilyje, vyks antrasis Europos lietuvių trumpametražių filmų festivalis „laiKINAS'10“. Festivalio metu vyks pasikaitos ir diskusijos lietuvių kalba, bendra festivalyje dalyvaujančių filmų peržiūra, aptarimas bei žiūrovams labiausiai patikusio filmo rinkimai. Festivalį organizuoja Vokietijoje veikiantis Europos lietuvių kultūros centras (ELKC).

Festivalyje dalyvauti, t.y. filmus pateikti kviečiami profesionaliai ar mėgėjiškai filmus kuriantys, už Lietuvos ribų gyvenantys lietuviai. Ap-

silankyti renginyje gali visi, besidomintys kino menu. Festivalis vyks visą dieną, įėjimas į jį nemokamas.

Festivalio tikslas – suburti lietuvius, nuo kino mėgėjų iki profesionalų, ugdyti jų domėjimąsi šia sritimi, skatinti bendrą jų dialogą bei lietuviškos kultūros ir meno sklaidą Europoje. Festivalio „laiKINAS'10“ dalyviai turės galimybę pabendrauti su įdomiais įvairiose užsienio valstybėse gyvenančiais ir kuriančiais kino menininkais, bendrose diskusijose aptarti šalių suteikiamas galimybes bei kylančius sunkumus įgyvendinant kūrybinius **Nukelta į 9 psl.**

SUSITVARKO TIK SAVARANKIŠKI EMIGRANTŲ PALIKTI VAIKAI

RUGILĖ AUDENIENĖ

Ką kaltinti dėl emigracijos – Lietuvos valdžią ar globalizaciją? Kol vyksta peštynės šiuo klausimu, graudenimai patriotizmu, kalbama, kad valstybei trūksta darbo rankų ir protų, išvykti ketinantems tėvams ir jų vaikams jau ketinama padėti ir specialiais seminarais. Ar toks pasikeitęs tonas rodo, kad bandoma suprasti, ką jaučia emigruoti ketinančių šeimų nariai?

Teko rūpintis jaunesne seserimi

„Kai mano mama išvažiavo dirbti į Airiją, man buvo 23 metai. Ant pečių krito daug atsakomybės, reikėjo tvarkyti piniginius reikalus, – pasakojo Rasa iš Druskininkų. – Sesuo buvo dar vaikas, ką tik baigusi mokyklą. Mama išlėkė nesulaukusi jos išleistuvių, nes gavo darbą ir reikėjo skubiai išvykti. Buvo labai liūdna, labai gaila, kad per tokią svarbią gyvenimo šventę ji nebus kartu. Mama Airijoje dirba pusantrų metų, per visą tą laiką ji buvo grįžusi du kartus. Kai ji išvažiavo, aš jau buvau savarankiška, bet seserį reikėjo išleisti į mokslus, ją palaikyti. Esmė ta, kad, kai šalia nėra tėvų, labai suartėjome, kaip kumštukas pasidarėme.”

Lietuvos statistikos departamentu duomenimis, per 17 nepriklausomybės metų iš Lietuvos išvyko daugiau nei 330 tūkst. lietuvių. Neoficialiais duomenimis, šie skaičiai būtų daug didesni. Tuo tarpu pernai savo išvykimą gyventi svetur deklaravo 18,788 Lietuvos gyventojai, vyresni nei aštuoniolikos metų. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atlikti tyrimai parodė, kad kas antras emigrantas turi vaikų, tačiau tik pusę jų į užsienį vyksta kartu su jais.

Kaip gyvena Lietuvoje likę emigrantų vaikai? Darbo ir socialinių tyrimų instituto duomenimis, 16 proc. išvykusių tėvų vaikų reikalinga skubi pagalba ir net 23 proc. Lietuvoje laikini be tėvų gyvenančių moksleivių, kurių tėvai dirba užsienyje, sumažėjo mokymosi pažangumas.

Psichologinės pagalbos dažniau kreipiasi emigrantų vaikai

„Dažniausiai tėvai, norėdami daugiau gero vaikams, prieš išvykdamu pabrėžia: dėl tavęs taip dirbu, taip stengiuosi. Vaikams tai didelė trauma, jie jaučiasi našta, palikti”, – sakė keturis seminarus emigruoti ketinantems sostinėje gyvenantiems tėvams ir užsieniems jų vaikams surengti ketinančios viešosios įstaigos „Gebu” psichologė Goda Kaniušonytė.

Projektą, iš dalies remiamą Vilniaus miesto savivaldybės, parengę žmonės įsitikinę, kad vaikai, kurių gimdytojai emigravo, patiria tokio paties stiprumo traumą, kaip ir tėvams išsiskyrus, todėl tėvams teks pasakoti, kas jų vaikams geriausia įvairiose raidos stadijose, kuo svarbus santykis su tėvais kiekviename etape, kaip išvengti neigiamų emigracijos pasekmių ir ateityje ištiksančių sunkumų. Tačiau psichologinę pagalbą internetu emigrantams ir jų vaikams teikiančios svetainės

psyvirtual.lt psichologė Vilma Kuzmienė stebėjosi, kad kažkodėl apie tai, kaip tinkamai paruošti vaiką tam, kad tėvai kuriam laikui išvyks, dažniau klausia ne patys gimdytojai, o žurnalistai.

„Nė viena šeima nėra į mus kreipusis tokiu klausimu, taigi nežinau, ar žmonės eitų į seminarus ketinantems emigruoti. Abejoju, nes ekonominiai migrantai, ruošdamiesi emigruoti, yra ypač desperatiški, susijaudinę, kad dar turėtų laiko pagaltoti apie psichologines problemas. Manau, didžioji dauguma vadovaujasi iliuzija, kad išvykus viskas išsispres”, – sakė psichologė.

V. Kuzmienė pastebėjo, kad dėl savo vaikų reakcijos per visą jos darbo interneto svetainėje laiką kreipėsi vos keletas emigruoti ketinančių žmonių – dažniau pagalbos ieško patys vaikai. „Daugiau atvejų, kai kreipėsi patys vaikai, paaugliai ir kiek vyresni. Jie buvo išvežti tėvų, sakykime, grubiai – per prievartą. Vaikai nenorėjo emigruoti, bet jei visa šeima emigruoja, ką gi darysi. Šie jaunuoliai jautėsi depresiški, buvo didžiulių problemų su pristaikymu – mokykloje, bendravimo su klasės draugais, draugų nebuvimo, kritusios savivertės. Buvo ir rimtų ligų atvejų, kai padėjome į užsienio kliniką paguldyti paauglę, o paskui parvežti ją į Lietuvą ir parinkti gydymą.”

V. Kuzmienė tęsė: „Mūsų patirtis rodo, kad dažnai ne visi tėvai žinojo, kad jų vaikas turi psichologinių problemų, nes vaikai nenori užkrauti ir taip įsitempusiems, ariantiems gimdytojams dar ir savo bėdų. O gal tėvai jų neišklauso, nes yra pervargę. Yra buvę, kad tėvai kreipiasi dėl vaikų tokiu atveju: mama išteka už užsienio ar užsienyje gyvenančio lietuviu, vaikas iš pradžių, kol ji įsikurs, lieka Lietuvoje, vėliau jį pasiima. Tradiciškai prasideda nesutarimai su patėviu. Seneliai smerkia dukrą, kam išvežė vaiką. Vaikas išgyvena ir nesijaučia mylimas, nes mamai svarbiausia naujas vyras.”

Stresą kelia aplinkinių požiūris?

Dar prieš keletą metų statistika rodė, kad kas antras namų ūkis buvo be vaikų, o vis daugiau jų gimdavo ne santuokoje. Panašūs reiškiniai išlieka ir šiemet, be to, tuoj pilnametystės sulauks arba jau sulaukė vaikų, užaugusių vadinamojoje atotolio šeimoje, karta.

Terminą „atotolio šeima” 2006 metais pasiūlė sociologai Irena Juozeliūnienė ir prof. Marius Povilas Šaulauskas. Jis apibūdina asmenų grupę, kurioje vienas iš tėvų arba abu ir vaikas gyvena skirtinguose namų ūkiuose skirtingose šalyse. Šie asmenys suvokia save kaip šeimą ir artimiausios socialinės aplinkos taip pat laikomi šeima. „Kaip vertinti šiuos šeimyninio gyvenimo pokyčius? Kokios bus naujos šeimos sampratos ir visuomeniškumo sklaidos pasekmės? Ar šie už vienos tautos ribų išeinantys šeimų deriniai, išorinių ir vidinių mainų susietos socialinės šeimos, inicijuotos emigracijos procesų, taps viena alternatyvų branduolinei šeimai, kaip kadaise ja tapo sugyvenimas?”

Ar išdrįs kas pasakyti, jog „karalius nuogas”?

ANDRIUS NAVICKAS

Lapkričio 20 dieną vyks Lietuvos krikščionių demokratų-Tėvynės sąjungos (LKD-TS) konferencija. Joje nebus renkama vadovybė, daromi kiti esminiai sprendimai. Svarbiausi konferencijos tikslai, kaip suprantu, sudėlioti pasirengimo Savivaldos rinkimams detales ir diskutuoti apie per dvejus metus nuveiktus partijos darbus. Bus pristatytas gana ilgas dokumentas, kuriame tvirtinama, kad krizė sėkmingai įveikta, jog partijai pavyko labai daug ką padaryti, ir būtina žvelgti į tai, kas padaryta, o ne į tai, kas nepadaryta, esą reikia ne saviniekos, bet puikybės.

Pastarosios parengtame dokumente tikrai netrūksta. Psichologai pasakytų, tipiška reakcija – kuo daugiau kritikos girdisi, tuo žmogus tampa jai kurtesnis ir susikuria sau patogią išeitį – jei kritikuoja, reiškia, kad bijo. Jei bijo, reiškia, kad aš stiprus. Jei esu stiprus, reiškia, jog viską galiu. Jei viską galiu, tai nėra ko klausyti kritikų.

Jei tokio pobūdžio dokumentas būtų konferencijoje patvirtintas, tai, mano įsitikinimu, būtų patvirtinimas, kad ši politinė organizacija apsisprendė vadovautis principu: „Jei faktai prieštarauja mano interesams, tuo blogiau faktams.” Partijos vadovybė, regis, nusprendė, jei bus išleistas iš butelio savikritikos džinas, jei leisime partiečiams nusiimti rožinius akinius, prasidės nevaldomas chaosas. Todėl, jei norime gerai pasirodyti savivaldos rinkimuose, turime sau ir kitiems taikyti politinę hipnozė ir įteigti, kad krizė baigiasi, o gyvenimas gerėja.

Didžiausia problema – realūs žmonės. Ypač iš provincijos, kurie kasdien mato skurdą, dar sustiprėjusią politinę neteisybę ir didžiulį žmonių nusivylimą. Kaip suderinti tai, ką jie mato ir girdi savo aplinkoje, su tuo, ką kalba ir apie ką rašo partijos vadovybė?

Pagunda pasiduoti politinei hipnozei didelė – galbūt tai leistų daugiau pasiekti per savivaldos rinkimus, galbūt iš tiesų netrukus gyvenimas Lietuvoje pradės gerokai gerėti, ir rinkėjai vėl pamils Andrių Kubilių ir jo bičiulius. Kita vertus, sąžinė nerimsta, jog, žvelgiant į pasaulį pro siūlomus rožinius akinius, išduodami tie žmonės, kuriems šiandien labai sunku ir kuriuos dar labiau skaudina valdančiųjų kalbos apie sėkmę ir gerovę. Kova tarp valdžios geismo ir sąžinės sudėtinga. Nūdienos Lietuvoje dažniausiai nugalai valdžios geismas, tačiau jo pergalė nėra užtikrinta – ji priklauso nuo kiekvieno žmogaus apsisprendimo.

Nemanau, kad šeštadienį vyksianti konferencija taps istoriniu politiniu įvykiu Lietuvoje. Tačiau ji bus svarbus lakmuso popierėlis, ar partinė sistema Lietuvoje dar turi bent kiek vidinių išteklių pokyčiams, ar jau peržengta kritinė riba, po kurios telieka laukti ilgos agonijos. Esminis klausimas – ar atsiras žmonių, sugebančių garsiai ir įtaigiai konferencijos metu pasakyti, kad „karalius nuogas”, kad visi tie puošnūs rūbai (sėkmingi darbai), apie kuriuos įtaigauja LKD-TS vadovybė, tėra rinkodaros pokštas. Pagaliau, kad A. Kubilius šiandien yra tapęs ne šios partijos sėkme, bet jos gyvybingumo nykimo priežastimi, dėl kurios daugumai Lietuvos žmonių technokratinė ir nomenklatūrinė LKD-TS tapo visai svetima.

Jei šioje konferencijoje neprasidės diskusija apie tai, jog LKD-TS gali būti kitokia, gali būti vertybinė, o ne tik galios liguistai trokštanti organizacija, teks pripažinti, jog kalbos apie galimą šios partijos atgimimą, deja, neturi jokio pagrindo.

Bernardinai.lt

Andrius Navickas – Lietuvos žurnalistas, internetinio naujienų dienraščio *Bernardinai.lt* vyr. redaktorius, religijotyrininkas.

Kiekvienas laikotarpis iš naujo išranda šeimos darinį – pasikeitus kasdienio gyvenimo aktualijoms, atsiskleidžia naujos šeimai ir santuokai priskiriamos socialinės reikšmės. Dar prieš keletą metų trumpalaikė ekonominė emigracija neatrodė pavojinga, į ją buvo žvelgiama kaip į priemonę mažinti nedarbą, turėti didesnes pajamas, įgyti naudingos patirties užsienyje. Šiuo metu atsiskleidžia „neigiamos” darbo jėgos judėjimo pasekmės. Nerimaujama, kad išaugs nauja karta su jai būdingais skiriamaisiais požymiais – polinkiu į smurtą, tarpasmeninių santykių ir savimonės ypatumais”, – naujus šeimų darinius charakterizuoja Vilniaus universiteto socialinių mokslų daktarė, docentė Irena Juozeliūnienė.

Šeimas sociologiniu požiūriu tirianti mokslininkė įžvelgė, kad jau dabar atotolio šeimos ir jose augantys

vaikai išskiriami kaip atskiros socialinės grupės, kurioms reikalingas ne mažesnis valstybės ir visuomenės dėmesys nei našlaičiams ar probleminėms šeimoms. Tokiose šeimose augantys vaikai dažnai jaučiasi vieniši ir ima elgtis jautriai arba agresyviai, ypač reaguodami į bendramžių pastabas apie tėvus, o aplinkiniai juos laiko nemylimais, paliktais, nepuoselejančiais įprastų tėvų ir vaikų santykių. Net jeigu vaikai mano, kad išvykę į užsienį užsidirbti jų tėvai nedarą jiems žalos ir nesijaučia palikti, kaimynai, mokytojai dažniausiai neslepia neigiamo požiūrio.

Buvusių emigrantų vaikas: lengviau, kai tėvai paaiškina

Seminarų emigrantams rengėjai tikisi, kad taip padės jų vaikams išvengti emocinių ir elgesio problemų ateityje.

Nukelta į 9 psl.

„DRAUGO“

lietuviškai

Redaktorė *Laima Apanavičienė*
laimaa@hotmail.com

Tik vakar grįžau iš Lietuvos. Išvažiuojant mano anūkė Guoda padovanojo man savo sukurtą atviruką–klevo lapą su užrašu „Tolerancija“. Pasirodo, kad lapkričio 16 d. Lietuvoje švenčiama Tarptautinė tolerancijos diena, kuri minima nuo 1995 m. UNESCO sprendimu. 1996 m. šią šventę minėti paskatino ir Jungtinių tautų organizacija. Šią dieną skatinama atkreipti visuomenės dėmesį į skirtingų nuomonių, skirtingų tautybių žmonių, sergančiųjų ir turinčių problemų (alkoholio, narkomanijos) toleranciją. Įvairiose šalyse organizuojami renginiai, skirti ugdyti toleranciją, pakantumą, gebėjimą suprasti kitus, kantrybę.

Šiais metais Tolerancijos dienos simbolis – Klevo lapas. Šis simbolis pasirinktas neatsitiktinai. Tam yra kelios priežastys: visų pirma, gražus ruduo, kuomet ne kartą einant gatve ant galvos „nusileido“ geltonas ar margas klevo lapas ir visiškai nesuerzino; kita priežastis – neseniai Lietuvoje atsiradę ant automobilių stiklų užklijuoti Klevo lapai, reiškiantys nepatyrusius vairuotojus ir skelbiantys, jog mes turime būti jų atžvilgiu tolerantiški.

Tolerancija (lot. „tolerantia“ – kantrybė). Įvairūs socialiniai tyrimai rodo, kad lietuviai labiausiai jaučiasi diskriminuojami dėl amžiaus, lyties ir fizinės bei psichinės negalios.

Redaktorė

Tarptautinę tolerancijos dieną Europos aikštėje į dangų kilo 100 įvairiaspalvių balionų, nešė vaikų linkėjimus Vilniui.

Tolerancijos dieną į dangų kilo įvairiaspalviai balionai

Lapkričio 16 d. 3 val. p. p. Tarptautinę tolerancijos dieną Europos aikštėje (Vilnius) 100 įvairiaspalvių balionų į dangų nešė vaikų linkėjimus Vilniui.

Vaikų linkėjimuose atsiskleidžia bendražmogiškos vertybės, vaikų viltys, jog Vilnius taps dar tolerantiškesniu miestu. Balionų kelionė – tai baigiamasis Tarptautinės Tolerancijos dienos renginys.

Anot renginio organizatorės Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos švietimo projektų koordinatorės Ingridos Vilkienės, Tolerancijos dienos renginiuose aktyviai dalyvaujantys vaikai išreiškia savo požiūrį į toleranciją ir netolerancijos apraiškas mūsų visuomenėje. „Tolerancija turi tapti elgesio norma ir

Vilniaus Filaretų pradinės mokyklos moksleiviai pyne Gvąją tolerancijos apyrankę, kuria parodė pakantumą ir meilę, draugiškumą ir atsakomybę vieni prieš kitus.

www.lyrtas.lt nuotraukos

aktyvios pilietinės pozicijos forma. Tik taip galėsime išvengti šiandiniame pasaulyje nuolat kylančių nepakantumo protrūkių, rasinių ir tautinių konfliktų”, – teigė ji.

Tarptautinės Tolerancijos dienos minėjimą pradėjo 12 val. p. p. mokiūnių konferencija „Jaunimas už toleranciją”. Renginys vyko Vilniaus Kalvarijų pagrindinėje mokykloje. Konferencijoje „Jaunimas už toleranciją” mokiniai skaitė pranešimus ir atliko muzikinius bei vaidybinius pasirodymus tolerancijos tema. Šią konferenciją organizavo Tarptautinė komisija kartu su Kalvarijų pagrindine, S. Daukanto vidurine, Viršuliškių vidurine mokyklomis. Konferencija yra Vilniaus miesto Savivaldybės finansuojamo projekto „Gabūs vaikai” dalis.

Įvairūs Tarptautinės istorinio teisingumo komisijos inicijuoti renginiai vyko visoje Lietuvoje. Savo originalumu išsiskiriantys Tarptautinės Tolerancijos dienos paminėjimo renginiai vyko 12 Lietuvos miestų.

„Vis dažniau Lietuvoje susiduriame su naujomis kultūromis ir tradicijomis, o lietuviai nuvykę į kitas šalis patys tampa nauja ir nepažinta grupe. Todėl vienintelis kelias gyventi vieniems šalia kitų – išmokti pripažinti skirtumus, suprasti vieniems kitus, kalbėti apie toleranciją, skiepyti ją moksleiviams, ugdyti ją savyje” – sakė Ingrida Vilkienė.

www.vtv.lt

VYTAUTAS MAČERNIS

* * *

Norėdamas surast save, įsiai paliko šeimą ir draugus
Ir vienas pats gyventi dykumas išėjo.
Ten pasistatė lūšną sau ir vienaplaukis, nekalbus
Ant slenksčio per dienų dienas sėdėjo.

Jis žvelgė į dangaus tolius
Ir sielos gelmėse kažko ieškojo.
Ir naktimis išbudęs, neramus
Kažką lyg karštinėj klejojo.

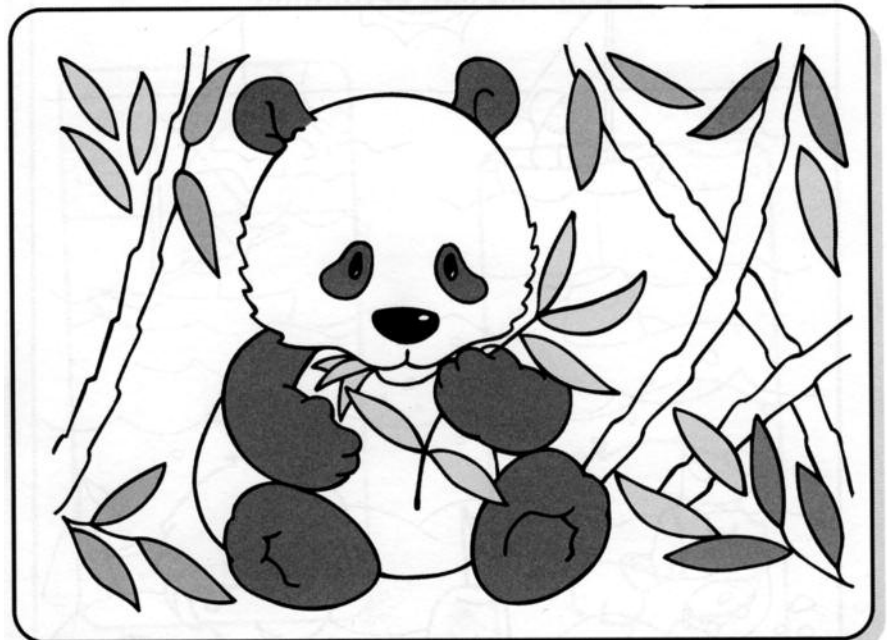
Bet kartą įsiklausė jis: kažkas
Per dykumą praeidamas dainavo
Apie laimingas paprastas dienas
Žmonių, neturinčių prasmės ir tikslo savo,

Žmonių, kurie gyvena kaip maži vaikai,
Ties bedugne dainuodami ir šokdami ratelį,
Jie rankioja gėles ir, krykšdami linksmai,
Rankas bejėges ir silpnas į saulę kelia.

Ir atsiskyrėlis nuo Dievo meldė sau to paprastumo,
Ir buvo jis beregint išklaudytas:
Kažkas apvilko jam akis, aptemęs protas jo suglumo,
Ir tapo jis lyg vaikas paprastas, nekaltas ir mažytis.

1943.XI.2

Mūsų mažiausiems

Rask septynis skirtumus.

NEW HAVEN, CT

Mūsų Monikutė

SIGITA ŠIMKUVIENĖ-ROSEN

Spalio pirmąjį savaitgalį į East Haven miestelyje esančius Monikutės ir Zenono Merkevičių namus susirinko svečiai: dukros su šeimomis, New Haven apylinkės nariai. O atvykti pas gerbiamus Merkevičius tikrai buvo verta – mat paminėjome Monikos Merkevičienės 90 metų jubiliejų.

Gyvenimo kelias prasidėjęs Nerčių kaime

Dar pernai susirinkę į jos gimtadienį buvome pakviesti atvykti ir kitais metais. Monikutė prižadėjo mums iškepti kalakutą. Kaip sakė, taip ir padarė. Bet ne apie kalakutą noriu papasakoti, o apie pačią mūsų Monikutę, kurios gyvenimo kelias prasidėjo mažame Nerčių kaime.

Jubiliatė gimė 1920 metų spalio 7 dieną Žaliosios valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Jos tėveliai Pranas ir Ona Savickai, stambūs ūkininkai, susilaukė net 14 vaikų: 5 sūnų ir 9 gražuolių dukrų (du berniukai mirė maži), tad užaugo 12 lietuvių. Monika, šiais metais švenčianti savo 90 metų jubiliejų, pasižymi puikia atmintimi ir humoru bei sugebėjimu gražiai bendrauti tiek su savo bendraamžiais, tiek ir su jaunesniais. Gal dėl to ją ir vadiname visi Monikutė.

Net ir 90 metų sulaukusi, adatos dar nepadedą

Mūsų Monikutė turi dar vieną paslaptį – sulaukusi tokių metų ji puikiai siuva ir mezga. Važiuojame pas Monikutę pagalbos prašyti: ji kelnes patrupina, taip tautinio drabužio liemenę sutvarko, kad atrodo kaip nauja. O labiausiai jai patinka suknelės primatuoti ir persiūti. Čia atsiskleidžia visas jos siuvėjos talentas. Net sunku patikėti, kad prieš tave – 90 metų moteris.

Savo siuvėjos karjerą Monikutė pradėjo anksti. Tėvai ją išleido mokytis į ūkio mokyklą, kur ji ir pramoko siuvimo ir mezgimo paslapčių. Pabai gusi ūkio mokyklą ji dirbo pas siuvėją Ivanauskienę, kur įgavo dar daugiau siuvimo įgūdžių. Savo, kaip siuvėjos, karjeros pradžią Monikutė laiko 1939 metus – jau būdama 19 metų pasiuvo savo sesei Salomėjai vestuvinę suknelę. Monika lankėsi pas tetas ir vyres-

nes seseris – apsiūdavo jų šeimynas.

Gausi Savickų šeima džiaugėsi turėdama savo siuvėją. Kaip pasakoja jubiliatė, jai buvo smagu pradžiuginti žmones, ypač jai patikdavo siūti sukneles, pati ir kirpimus sugalvodavo.

Monikutė apie savo šeimą pasakoja labai daug, prisimena, kaip jai – septintai dukrai – buvo smagu augti tokioje gausioje šeimynoje. Sesuo Stasė dar ir dabar gyvena Lietuvoje. Vyresnysis brolis grodavo lūpine armonikėle, tad kaimo vakaruškos vykdavo ir Savickų seklyčioje. Jaunimas dainuodavo, šokdavo. Todėl net nenustebome, kai 90-ojo gimtadienio šventėje Monikutė šokdino visus, tai progai Aidas Kupčinskas atsivežė bandoniją.

Karo metu ir po jo

Karo negandoms atūžus, Monikutė su mama ir sesers šeima pasitraukė į Vakarus. Keliavo kartu su tūkstančiais kitų lietuvių. Apsistojo Vokietijoje, Hanau stovykloje, kur ir sutiko savo išrinktąjį.

Po karo Merkevičiai atvyko į Ameriką, apsigyveno New York mieste, vėliau persikėlė į Connecticut valstiją. Abu įsiliejo į lietuvišką gyvenimą. Abi savo dukras Gitą ir Dianą vežiojo į lietuvišką mokyklėlę. Merkevičiai buvo aktyvūs ir parapijos veikloje. Dar ir dabar Monikutė prisimena, kaip Šv. Kazimiero bažnyčioje, New Haven, uždarytoje lygiai prieš 9 metus, lietuviškos moterys Verbų sekmadienį ruošdavo pyragų ir dešrų išpardavimą, taip surinkdamos lėšų parapijai išlaikyti. Gausi buvo Šv. Kazimiero parapija, prisimena Merkevičiai, turėjo savo šeštadieninę mokyklą, į bažnyčią sekmadieniais susirinkdavo 300–400 lietuvių. Monikutė pasakojo, kaip jos dukros augo kartu su Vaiva Vėbraite, kaip ji siuvo jai sukneles ir tautinius drabužius, su kuriais Vaiva su vyru Jim atšoko savo vestuves.

Didžiuojasi savo dukromis

Zenonas Merkevičius, jau einantis 95 metus, atsimena, kaip daug ir iš širdies visi stengėsi dėl lietuviybės, kaip visiems buvo svarbu išlikti lietuviams, išlaikyti savo tautos tradicijas. Merkevičiai gali didžiuotis savo gražiai išauklėtomis ir lietuviškai užaugintomis dukromis – Diana ir Gita

Monikai Merkevičienei sukako 90 metų.

aktyviai dirbaujasi lietuvių veikloje. Gitos ir Aido Kupčinskų šeimą Boston mieste visi pažįsta, ir ne tik Boston, o visame rytiniame pakrastyje. Galiu drąsiai teigti, kad visi renginiai Boston padangėje neapsėina be jų pagalbos. Gita yra folklorinio ansamblio „Sodauto“ įkūrėja ir vadovė. Aidas turi subūręs muzikantų grupę „Small Farm Animals“, su kuria koncertuoja rinkdamas aukas lietuvių jaunimo stovyklai „Neringai“ išlaikyti, kurioje jau keletą metų dirba jų dukra Dainora. Merkevičiai didžiuojasi savo proanūke Liepute, kuri ne tik gražiai kalba lietuviškai, bet ir gražiai rašo. Diana su vyru Ričardu yra aktyvūs New Haven apylinkės nariai, ilgamečiai šokių grupės „Vėtra“ šokėjai.

Merkevičiai labai nuoširdūs ir svetingi – pas juos per įvairias šventes gali sutikti studentų iš Lietuvos, kurie jų namuose randa šventinę nuotaiką ir begalinį nuoširdumą. Zenonas gruodį švęs savo 95 metų ju-

biliejų, o tuo pačiu ir 64 metų vedybinę šventę.

JAV LB KV įvertinimas už lietuvišką veiklą

Lygiai prieš trejus metus Zenonui Merkevičiui, ilgamečiui New Haven apylinkės valdybos nariui, išdininkui, turėjome progos kartu su profesore Elona Vaišniene įteikti JAV LB Krašto valdybos Padėkos raštą už nuoširdžią veiklą, pasirašytą KV pirmininko Vyto Maciūno. Šiais metais CT apygardos valdyba apdovanojo Moniką Merkevičienę už jos ilgametę lietuvišką veiklą apylinkėje. Ta proga jubiliatę pasveikino prof. E. Vaišniene, New Haven apylinkės pirmininkė Jurgita Mockutė ir kiti susirinkusieji.

Linkime mielai mūsų jubiliatei geros sveikatos ir ilgų gyvenimo metų! Monikutė, mes visi Jus labai mylime, mums esate labai reikalinga!

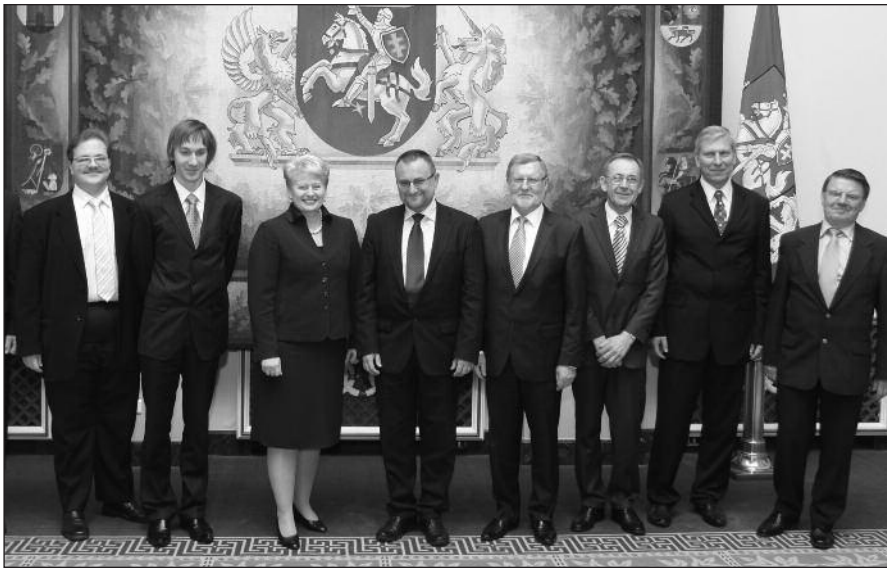
Net ir po 90 metų sulaukę Merkevičiai nepraleidžia progos pašokti.

Monikos ir Zenono Merkevičių namai – svetingi visiems.

A. Ivanausko nuotraukos

Vilnius, lapkričio 17 d. (ELTA) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino konkurso „Žinių ekonomikos įmonė 2010“ ir „Sėkmingiausia jauna aukštųjų technologijų įmonė“ nugalėtojus. Šalies vadovės teigimu, verslininkai, sugebantys net sunkmečiu įgyvendinti drąsius sumanymus, grindžiantys savo įmonių veiklą žiniomis ir moderniomis technologijomis, daro Lietuvą konkurencinga ir investicijoms patrauklia šalimi. Pagal ES inovacijų rodiklius Lietuva iš „besivejančiųjų“ tapo „inovatore“, tačiau, pasak prezidentės, norėdami išlikti konkurencingi, privalome dirbti dar geriau ir vieningiau. Metų žinių ekonomikos įmonėmis šiemet pripažintos UAB mokslinė gamybinė firma „Šviesos konversija“, UAB „Precizika Metrology“, UAB „Arginta“ ir UAB „Rūta“, sėkmingiausia jauna aukštųjų technologijų įmonė – UAB „DtecNet“.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

A. Kubilius apie tikrus sunkumus siūlo klausti tremtinių

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) – Premjeras Andrius Kubilius teigia, kad ekonominė krizė neturi pakirsti tikėjimo valstybės ir savo ateitimi. Interviu Lietuvos radijui premjeras sakė, kad tikėjimo valstybe klausimas turėtų būti siejamas ne tik su finansiniais pasiekimais.

„Ne visada galbūt tikėjimas siejasi su kažkokia ekonomine padėtimi. Taip, visi mes išgyvename sunkmetį, iš tikrųjų ekonominė padėtis nelengva ir nedarbas lieka pakankamai didelis. Bet galima paklausti, pavyzdžiui, tremtinių arba buvusių politinių kalinių – jie pergyveno dar didesnius sunkmečius prieš 50 metų“, – kalbėjo A. Kubilius.

„Sovietmečiu irgi ne visiems sekėsi, ne visi buvo priartinti prie kokio nors nomenklatūrinio to meto sluok-

nio, ir tikrai pakankamai sunkiai gyveno, bet Sąjūdžio metai parodė, kad meilės Lietuvai ir patriotizmo tikrai daug buvo“, – pridūrė premjeras.

Klausiamas apie nuotaikas didžiausioje valdančiojoje Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) partijoje, kuriai jis vadovauja, A. Kubilius pasakojo, kad partijos prezidiumas patvirtino dokumentą, kuriame pastarasis laikotarpis įvertintas kaip nelengvas. Šis dokumentas bus svarstomas ir partijos konferencijoje savaitės pabaigoje.

A. Kubilius, be kita ko, sakė, kad viena iš didesnių problemų partijoje yra nepasitikėjimas savimi. Jis pats sakė konservatorius pagal rinkėjų palaikymą statantis į antrą ar trečią vietą.

Lietuvių kilmės mokslininkams padėkota už ryšį su Lietuva

Atkelta iš 1 psl.

13,000 litų mokslo premijomis siekiama paskatinti užsienyje dirbančius lietuvių mokslininkus tapti Lietuvos mokslo ambasadoriais ir su iškiliais lietuvių kilmės mokslininkais supažindinti Lietuvos visuomenę. University of Washington, Seattle Skandinavijos studijų departamento profesorė literatūrologė V. Kertienė apdovanota už aktyvią Lietuvos kultūros, lituanistikos ir mokslo sklaidą užsienyje ir Lietuvoje.

Queen's University Kanadoje chemijos departamento profesorius V. A. Sniečkus premiją pelnė už ilgą mokslinę veiklą ir pasiekimus organinės chemijos srityje, už pagalbą Lietuvos ir Baltijos valstybių mokslininkams mezgant tarptautinius ryšius.

Vienos universiteto Austrijoje profesorė I. Meškienė premija įvertinta už pastarojo dešimtmečio pasiekimus molekulinės biologijos srityje ir vaisingą bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais.

University of California, Los Angeles profesorius emeritas informacinių technologijų specialistas A. Avižienis apdovanojamas už svarų indėlį atkuriant Vytauto Didžiojo universitetą ir kuriant nepriklausomas Lietu-

vos mokslo ir studijų sistemą.

Lietuvai nusipelnčius mokslininkus apdovanojė švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius pažymėjo, kad iš 193 nepriklausomų pasaulio valstybių net 42-jose gyvena lietuvių bendruomenės, o aktyvus, smalsus mokslininkas neišsivaizduojamas užsidarę vienoje laboratorijoje ir vienoje šalyje.

Švietimo ir mokslo ministerija iškiliausiems užsienyje gyvenantiems lietuviams mokslo premijas skiria jau ketvarti metai. Pasak premijų skyrimo komisijos pirmininkės Nerijos Putnaitės, per tą laiką sulaukta beveik 60 paraiškų, o šiemet gauta dešimties kandidatų siūlymų: septynių – iš tikslųjų ir gamtos mokslų, trijų – humanitarinių ir socialinių mokslų sričių. Daugiausia paraiškų tradiciškai sulaukiama iš JAV – šiemet penkių, dviejų – iš Austrijos, po vieną – iš Australijos, Kanados ir Portugalijos.

Mokslo premijų laureatus taisyklinga lietuvių kalba pasveikino ir JAV ambasadorė Lietuvoje Anne E. Derse, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovė Lietuvoje Vida Bandis, savo tyrimų sritis susirinkusiems pristatė ir patys laureatai.

Partizanų vadovams gali būti suteiktas signatarų vardas

Vilnius, lapkričio 17 d. (BNS) – Prieš daugiau kaip 60 metų Laisvės kovos sąjūdžio deklaraciją pasirašiusiems aštuoniems partizanams gali būti suteiktas signatarų statusas. Tai numatančiai įstatymo pataisai Seime pritarta po svarstymo.

Pagal konservatorių paruoštą projektą, Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų įstatymas, kuriame išvardyti visi signatarai, būtų papildytas aštuoniomis pavardėmis. Signatarų statusas po mirties būtų suteiktas Jonui Žemaičiui-Vytautui, Adolfui Ramanauskui-Vanagai, Juozui Šibailai-Merainiui, Leonui Grigoniui-Užpaliui, Aleksandrui Grybinui-Faustui, Vytautui Gužui-Kardui, Broniui Liesiui-Nakčiai ir Petru Bartkui-Žadgailai. Jie 1949 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio deklaraciją. Papildžius įstatymą, signatarų našlės, vaikai ir vaikaičiai galėtų gauti tam tikras valstybės socialines garantijas.

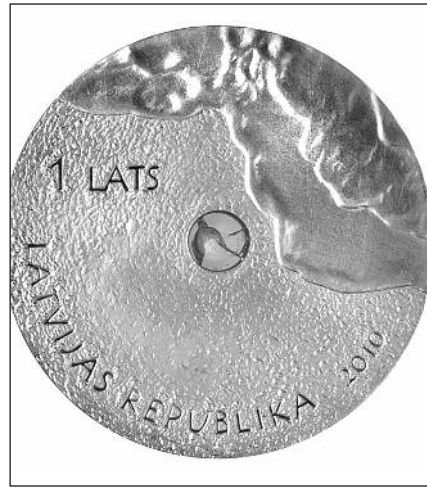
Svarstant projektą parlamente kalbėta, kad šia teise esą galėtų pasinaudoti vos pora žmonių. Seimo Pasiūdinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininkas konservatorius Arimantas Dumčius tvirtino, kad minėta

įstatymo pataisa yra „principinis moralinės pagarbos išreiškimas laisvės kovotojams“.

Jo frakcijos kolega Rimantas Dągys pabrėžė, kad apie jokiais socialines garantijas ir jokių pinigų nekalbama. „Turime įvykdyti tam tikrą moralinę priedermę“, – teigė jis.

Tuo metu socialdemokratas Algirdas Sysas priminė, kad prieš šį projektą pasisakė Kovo 11-osios Akto signatarų klubas. „Tvarkietis“ Egidijus Klumbys tvirtino, kad galima šiems Lietuvos istorijai nusipelnusiems žmonėms parašyti specialų dokumentą, bet nereikėtų jų „įkelti į dabartinį Signatarų įstatymą“. Jo teigimu, 1949 m. deklaracijos autoriai turi savo nuopelnus.

Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio deklaracijoje paskelbta, kad sąjūdis prisiima atsakomybę vadovauti nepriklausomai bei demokratinėi Lietuvos valstybei atkūrimui, kurioje užtikrinamos lygios teisės visiems Lietuvos piliečiams bei užtikrinama socialinė globa. Pagal deklaraciją, Komunistų partija, kaip diktatūrinė ir iš esmės priešinga pagrindiniam Lietuvos tautos siekimui ir kertinei Konstitucijos nuostatai – Lietuvos nepriklausomumui, nelaikoma teisine partija.

Ryga, lapkričio 16 d. (ELTA) – Latvijos centrinis bankas išleido į apyvartą septynis tūkstančius monetų su gintaro gabalėliais. Vadinamosios vieno lato vertės „gintarinės monetos“ skirtos tiek pačiam gintarui, tiek, kūrėjų sumanymu, Latvijos pakrantei, kur jo galima aptikti. Prieškinėje monetos pusėje vaizduojamos jūros bangos, kitoje pusėje – akis, kurios vyzdys sukurtas iš gintaro. Proginės sidabrinės monetos parduodamos po 28,8 lato (maždaug po 54 dol., arba apie 140 litų).

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Siūlymas nedirbti per Kūčias Seime sulaukė pritarimo

Vilnius, lapkričio 17 d. (BNS) – Grupės parlamentarų siūlymas Kūčias paskelbti nedarbo diena sulaukė pirmojo pritarimo Seime. Antradienį po pateikimo parlamente pritarė Darbo kodekso pataisoms Kūčiomis, švenčiamomis gruodžio 24-ąją, papildyti šventinių dienų sąrašą. Be to, nutarta šį projektą svarstyti skubos tvarka.

Anot grupės socialdemokratų, paruošusių projektą, pagal lietuvių papročius, Kūčios yra labai svarbi šventė. „Tai šeimos santarvės ir pasirengimo Kalėdoms diena. Svarbiausia šventės dalis – Kūčių vakarienė, į kurią stengiasi susirinkti visa

šeima, net toliau išvykusieji jos nariai, prisimenami mirusieji. Iki šiol daugelyje šeimų gyvuoja tradicija ruošti Kūčių vakarienei tam tikrą apėiginių patiekalų skaičių“, – savo siūlymą grindė parlamentariai.

Anot jų, pasirengimas šventei reikalauja daug laiko, todėl nemažai žmonių, ypač moterų, tą dieną oficialiais ar neoficialiais būdais paverčia nedarbo diena. Tuo labiau, kad kai kurios Europos valstybės oficialiai pradeda švęsti kalėdinį laikotarpį nuo gruodžio 24 dienos. Kūčias paskelbus nedarbo diena, tai būtų trylikta oficialiai įteisinta šventė Lietuvoje.

Prezidentei siūloma nepritari Pilietybės įstatymo pataisoms

Atkelta iš 1 psl.

Pasak Mykolo Romerio universiteto profesorius Justino Žilinsko, apsisprendžiant dėl dvigubos pilietybės, šalies Konstitucija nepalieka kito kelio, kaip tik rengti referendumą ir keisti pagrindinį šalies įstatymą. Jis priminė, kad 1992 metais Lietuva ir Lietuvos tauta referendumu priėmė Konstituciją.

„Tai yra ne specialistų, ne politinių jėgų balsas, tai yra tautos komp-

romiso klausimas, ir tautos sprendimas yra labai svarbus bei Konstitucijoje jis yra gana vienareikšmis. Vienareikšmiškumas pasireiškia tuo, kad Konstitucija labai smarkiai apriboja dvigubos pilietybės suteikimą. Žvelgiant į šį įstatymą, jis dvigubą pilietybę traktuoja gana laisvai“, – sakė J. Žilinskas.

Pasirašyti arba vetuoti Seimo priimtą Pilietybės įstatymą D. Grybauskaitė turėtų šią savaitę.

Pasaulio naujienos

„Mes prieštaraujame, kad prie mūsų sienų priartėtų svetima karinė infrastruktūra“, – sakė D. Rogozin.
Reuters nuotr.

Maskva prieštarauja, kad NATO plėstųsi į Rytus

Briuselis, lapkričio 17 d. (BNS) – Maskva prieštarauja, kad Šiaurės Atlanto organizacija plėstųsi į Rytus, pareiškė Rusijos nuolatinis atstovas prie NATO Dmitrij Rogozin Europos televizijos kanalui „Euronews“.

„Mes prieštaraujame, kad prie mūsų sienų priartėtų svetima karinė infrastruktūra. Bet padėtis paradoksaliai tuo, jog ne tik Rusija nenori, kad Ukraina ir Gruzija įstotų į NATO. Ukraina pati nesirengia stoti į joki NATO“, – pridūrė jis.

„Kai dėl Gruzijos, tai NATO jau išprovokavo ją prieš pustrėčių metų

imtis visiškai beprotiškų veiksmų dėl dviejų nacionalinių autonomijų, įvykdyti agresiją prieš Pietų Osetiją, ir baisiausia – nužudyti Rusijos taikdarius. Ir šis klausimas užkirto kelią Gruzijos dalyvavimui NATO, aš manau, ilgam“, – mano Rusijos diplomatas.

„Žinoma, NATO susitikime Lisabonoje sakys, kad atvirų durų politika aktuali, kaip ir anksčiau. Ir kad ten laukiama Ukraina ir Gruzija, bet iš esmės rimti žmonės Vakaruose supranta, jog Gruzija ir Ukraina dabar nuo NATO yra toliau nei prieš trejus metus“, – pridūrė jis.

JAV neplanuoja „dar vieno karo“

Washington, DC, lapkričio 17 d. (BNS) – JAV gynybos sekretorius Robert Gates paskelbė, kad Washington nori padėti Jemenui kovoti su sukilėliais, susijusiais su tarptautiniu teroristų tinklu „al Qaeda“, tačiau nesivels į „dar vieną karą“.

Pasak Pentagono vadovo, geriau-

JAV gynybos sekretorius Robert Gates.
Reuters nuotr.

sias atsakas į „al Qaeda“ kovotojų keliamą grėsmę – Jemeno saugumo pajėgų mokymas ir aprūpinimas būtinu įranga. „Mums nereikia dar vieno karo“, – R.Gates sakė per spaudos konferenciją, kurią organizavo dienraštis „The Wall Street Journal“.

Su „al Qaeda“ sąjungininkais Afganistane šiuo metu kaunasi daugiau nei 100,000 JAV karių, o Jemeno visuomenės skeptiškai vertina šią Amerikos karinę misiją, todėl R. Gates ir kiti JAV pareigūnai pabrėžė, kad Sana pati turi vadovauti kovai su islamistais sukilėliais.

Pasak jo, „al Qaeda“, kurios vadovai veikiausiai slapstosi Pakistano šiaurės vakaruose, įtaka išplito Jemene, Somalyje ir Šiaurės Afrikoje. Gynybos sekretorius pridūrė, kad Washington padeda apmokyti ir apginkluoti saugumo pajėgas, kad šios galėtų kautis su sukilėliais.

Didžioji Britanija išmokės žalos atlyginimą kaliniams

Londonas, lapkričio 17 d. (ELTA) – Daugiau nei dešimt vyrų, kurie kaltina Didžiosios Britanijos saugumo pajėgas kankinimais, iš šalies vyriausybės gaus milijonines sumas. Kai kurie vyrai, turintys Didžiosios Britanijos pilietybę ar leidimą gyventi šalyje, buvo laikomi Guantanamo kalėjime. Mažiausiai 6 jų Didžiosios Britanijos pajėgų buvo kankinami dar prieš juos atgabenant į Guantanamo.

Manoma, kad Didžiosios Britanijos vyriausybė sutiko mokėti žalos atlyginimą, siekdama išvengti ilgo ir brangiai kainuosiančio proceso teisme, kuris taip pat galėtų pakenkti šalies slaptųjų tarnybų darbui.

Skelbiama, kad tarp bylų prieš Didžiosios Britanijos valdžią iškėlusių asmenų yra Bisher al-Rawi, Jamil el Banna, Richard Belmar, Omar

Deghayes, Binyam Mohamed ir Martin Mubanga. Jie teigia, kad Didžiosios Britanijos žvalgybos tarnybos ir trys vyriausybės departamentai žinojo apie vykusius kankinimus, tačiau jiems neužkirto kelio.

Gegužę Apeliacinis teismas nusprendė, kad šalies vyriausybė negali kliautis „slaptais įrodymais“, norėdama apsiginti nuo šių kaltinimų. Tuomet liepą Aukščiausiasis Teismas nurodė paviešinti 500,000 su byla susijusių dokumentų.

Siekdama sutaupyti laiko, lėšų ir išsaugoti gerą vardą Didžiosios Britanijos valdžia sutarė išmokėti pinigines sumas, apie kurių konkretų dydį informacija neteikiama. Sutarimas buvo pasiektas po varginančių derybų. Didžiosios Britanijos saugumo tarnybos visada neigė toleruojančios agresiją ir kankinimus.

EUROPA

BERLYNAS

Vokietijos pareigūnai sustiprino saugumą šalies oro uostuose ir geležinkelio stotyse – gauta informacijos, kad lapkričio pabaigoje Vokietijoje buvo planuojami teroristiniai išpuoliai. Vokietijos vidaus reikalų ministras sakė, kad informaciją apie planuojamas teroristinius išpuolius gavo iš kitos valstybės pareigūnų. Kokia tai šalis, ministras neatskleidė.

VARŠUVA

Du Lenkijos opozicijos partijos „Įstatymas ir teisingumas“, kuriai vadovauja Jaroslaw Kaczynski, nariai atvyko į JAV, kur prašys šalies pagalbos tiriant Lenkijos prezidento lėktuvo avariją. Anna Fotyga ir Antoni Macierewicz JAV Kongreso nariams perduos laišką, kurį parašė J. Kaczynski – žuvusio Lenkijos prezidento Lech Kaczynski brolis dvynys. Laiške prašoma JAV sukurti tarptautinę komisiją, kuri ištirtų balandžio 10 d. nelaimę. Laiškas, kurį pasirašė 300,000 Lenkijos gyventojų, rodo, kad lenkai „sunerimę dėl vykstančio tyrimo, jo nesikaidrumo ir vis didėjančių sunkumų“.

LONDONAS

Didžiosios Britanijos princas William, kuris yra antrasis eilėje į sostą, kitamet susituoks su savo ilgameete drauge Kate Middleton. 28 metų princas William, kuris yra sosto įpėdinio princo Charles ir velionės princesės Dianos vyriausias sūnus, susižadėjo su to paties amžiaus K. Middleton spalį per atostogas Kenijoje. Vestuvės įvyks 2011 m. pavasarį arba vasarą Londone.

PARYŽIUS

Prancūzija kaltina Irano saugumo tarnybas dėl „nepriimtinių veiksmų“ prieš Teherane esančios Prancūzijos ambasados darbuotojus ir jos svečius. Prancūzijos užsienio reikalų ministerija skelbia, kad sekmadienį nežinomi asmenys užtvėrė įėjimą į Prancūzijos ambasados rezidenciją Teherane. Iranas Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos kaltinimų nekomentuoja.

BELGRADAS

Praėjus 15 metų po Bosnijos karo pabaigos labiausiai ieškomas Europos karo nusikaltėlis Ratko Mladič vis dar yra laisvėje. Serbija prašo tarptautinės pagalbos. Serbijos vidaus reikalų ministras Iviča Dačić paprašė Interpolo pagalbos ieškant R. Mladič. Tikimasi, kad tarptautinė policijos organizacija padės išsiaiškinti, ar R. Mladič slapstosi Serbijoje, ar kurioje nors kitoje Europos šalyje. Hagos tribunolas kaltina R. Mladič prisidėjus prieš 8,000 musulmonų nužudymo Srebrenicoje 1995 m.

VATIKANAS

Popiežius Benediktas XVI paragino Pakistaną paleisti krikščionę Asia Bibi, kuri praeitą savaitę buvo nuteista myriop už šventvagiškas kalbas apie islamą. Per savo savaitinį kreipimąsi Vatikano Šv. Petro aikštėje pontifikas sakė, kad penkių vaikų motinai turėtų „būti gražinta laisvė“. Pakistanietė buvo nuteista myriop lapkričio 11 d. centrinėje Pandžabo provincijoje. Krikščionė buvo pripažinta kalta dėl pernai išsakytų niekinančių pastabų apie musulmonų pranašą Muhammad.

AZIJA

MANILA

Trečiadienį prie JAV ambasados pastato Maniloje buvo rastas sprogtamasis įtaisas. Ryšulį su sprogmenimis ir detonatoriumi pastebėjo atsitiktinis praeivis, kuris parnešė apie radinį Amerikos diplomatinės misijos saugumo tarnybai. Policininkai bombą nukenkino. Jungtinės Valstijos pataria savo piliečiams susilaikyti nuo kelionių į Filipinus, motyvuodamas tai aukštu teroro pavojaus lygiu salyne, kur aktyviai veikia proislamiški sukilėliai ir kairieji ekstremistai.

JAV

WASHINGTON, DC

Liūdnei pagarsėjęs rusų ginklų prekeivis Viktor But atskraidintas į JAV. Iš New York oro uosto jis iš karto nugabentas į griežtojo režimo kalėjimą Manhattan. Tailandas pagaliau sutiko išduoti V. But JAV. Savo piliečio išdavimą JAV griežtai sukritikavo Rusija. Tačiau JAV vyriausybė mano, kad tai nepakenks Maskvos ir Washington santykiams.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė Nijolė Nausėdienė
El.paštas: nausediene@aol.com

RUDENS PIETŪS ŠILDO NAMŲ DVASIA

Rudenį tarsi visas gyvenimas pradeda normalėti. Namuose nusistovi ramus ritmas, nesinori kažkur bėgti iš namų, daugiau jais pradeda rūpintis, o ir šeimyna mažiau išsilaksto. Net maisto gaminimas įgyja didesnės prasmės.

Jokios dietos

Ruduo tradiciškai laikomas nuobudolio ir blogos nuotaikos metu. Šių stereotipų pats laikas atsikratyti. Juk tai savotiškas gamtos nulemtas atokvėpis, kai būtina pasirūpinti savimi ir sustiprinti organizmą prieš prasidedant šalčiams. Išižiūrėkime, koks gražus ruduo! Koks nuostabus spalvų pasikeitimas! Tuo džiaugsmu kurstykite save ir nugalėsime visas blogas nuotaikas. Netiesa, kad rudenį būtinai lydi peršalimai ir depresija. Tai derliaus ir vitaminų gausios sezonas. Jį būtina kuo geriau išnaudoti.

Atėjus rudenii mūsų organizmas, paklusdamas gamtos dėsniams, ima kaupti atsargas. Tad kone kiekvienas pastebime, kad atvėsus orui padidėja apetitas. Jau rugsėjį mūsų „vidinis balsas“ primygtinai reikalauja vis daugiau kalorijų. Tai ne užgaida, o natūralus poreikis. Reikia tik išsiklausyti į savo „vidinį balsą“. Tad geriausia rudens dieta – jokios dietos! Rudenį nevalia atsisakyti mėsos ir žuvies, turinčios labai daug vitaminų, baltymų, nepakeičiamu aminorūgščių, geležies ir cinko. Visos šios medžiagos padeda sustiprinti imunitetą, padidina darbingumą, leidžia jaustis žvaliems ir aktyviems net pačiu bjauriausiu oru. O štai, kai trūksta minėtų medžiagų, organizmas tarsi suglemba, aptingsta, apsnūsta, krenta nuotaika, ir organizmas nebesugeba priešintis virusams bei kitoms peršalimo ligoms.

Kuo mažiau kepkite riebaluose

Rudeniškiems pietums labai tinka įvairūs daržovių ir mėsos troškinių, apkepų. Rudenį į juos vietoj pievagrybių galima dėti visokiausių grybų. Tik atkreipkite dėmesį į jų gausą parduotuvėse, nes šįmet kaip niekad gausus buvo grybų derlius! Na, o sriubos – tiesiog būtinas rudens dienos patiekalas. Rudenį karaliauja daržovių, grybų sriubos, dažnai paskaninamos fermentiniu sūriu, avižų dribsniais, grikių kruopomis ir pan. Ypač tinka trintos sriubos: bulvių, salierų, brokolių, pasternokų (leek) ir t. t.

Nuodėmė būtų neišnaudoti rudens sezono įvairiems desertams ruošti. Tai kepti obuoliai su įvairiausiais įdarais, vaisių pudingai, obuolių, slyvų ir kriaušių pyragai, pūtėsiai. Apie gėrimų pasirinkimą tiesiog net neverta kalbėti – kada, jei ne dabar, mėgautis šviežiai spaustų sulčių teikiama nauda? Vaisių ir daržovių sulčių mišiniai – sveikatos visą žiemą užtikrinimas.

Norėdami išsaugoti kuo daugiau

vitaminų, turėtume gaminti tokius patiekalus, kurie leidžia tai padaryti: troškinius, apkepų, sriubas, šviežių daržovių salotas bei sultis. Taigi, reikia kuo mažiau kepti riebaluose.

SKANU IKI PASIUTIMO

Turkiškos baklažanų salotos

Reikės: 2 baklažanų, 2 raudonųjų paprikų, svogūnų laiškų, krapų, 2 skiltelių česnako, 4 oz fetos sūrio, druskos, 0,5 šaukštelio kalendros, 0,5 šaukštelio nemaltų juodųjų pipirų, 3 šaukštų acto su prieskoniais, 5 šaukštų alyvuogių aliejaus.

Baklažanus ir paprikas sudėkite į skardą ir kepkite 300° F temperatūros orkaitėje, kol susiraukšlės jų odėlė. Iškepusias daržoves suvyniokite į drėgną medžiagą ir palaikykite 5 min. Tada nulupkite odelę, išimkite sėklas ir supjaustykite baklažanus kubeliais, o paprikas šiaudeliais. Susmulkinkite svogūnus ir krapus. Česnakus sugrūskite, įberkite kalendros,

druskos, pipirų, po truputį supilkite actą ir aliejų. Visus produktus sumaišykite, o ant viršaus užbarstykite supjaustyto fetos sūrio. Salotas galima papuošti juodosiomis alyvomis.

Ispaniška paelja su daržovėmis

Reikės: 2 cukinijų, 1 baklažano, 1 pankolio (anise) šaknies, pusės puodelio grybų, 3 skiltelių česnako, 3 svogūnų, 6 šaukštų aliejaus, puodelio ryžių, 3 puodelių sultinio, 3 pomidorų, ciberžolių, pipirų, druskos, lauro lapelių, petražolių arba bazilikų.

Cukinijas ir pankolio šaknį supjaustykite plonais griežinėliais, o baklažaną – kubeliais. Grybus perpjaukite per pusę. Svogūnus ir česnaką susmulkinkite ir kepkite aliejuje. Į juos sudėkite daržoves bei grybus ir kepkite apie 3 minutes. Paskui juos išimkite iš keptuvės, o į likusį aliejų suberkite prieskonių ir uždengę virkite ant mažos ugnies apie 20 minučių. Daržoves su grybais ir ryžiais sumaišykite, uždėkite skiltelėmis supjaustytus pomidorus, uždenkite ir toliau kepkite orkaitėje apie 15 minučių. Prieš patiekdami apibarstykite petražolėmis arba bazilikais.

Daržovių troškinys su česnakais

Reikės: 4 sv morkų, 4 sv pomidorų, 4 sv paprikų, 2 sv svogūnų, 7 česnako skiltelių, 1 puodelio aliejaus, 0,5 puodelio acto, 5 šaukštų cukraus, 3 šaukštų druskos, 5 lauro lapelių, maltų pipirų.

Morkas supjaustykite griežinėliais, pomidorus – skiltelėmis, paprikas – juostelėmis, svogūnus – kubeliais. Daržoves sumaišykite su aliejumi, actu, cukrumi ir druska. Palaikykite 1–2 valandas ir troškinkite uždengta puode. Baigdami troškinti suberkite prieskonius ir susmulkintus česnakus. Troškinkite dar 3 min. Karštą troškinį sukrėskite į stiklainius ir uždarykite. Turėsite šio troškinių visą žiemą.

Gamtiniai antibiotikai

Vėstant orams nepamirškite ir gamtinių antibiotikų: krienų, česnakų ir svogūnų. Jie nuo seno garsėja kaip puikiausias ginklas kovoje su peršalimo ligomis.

Krienai vaistų nuo visų ligų vadinami neatsitiktinai. Jų šaknyse kaupiasi angliavandenių, vitaminų C, B1, B2, yra daug garstyčių eterinio aliejaus, suteikiančio aštrų skonį, gliukozidų, suteikiančių kartumą bei ypatingą kvapą, mineralinių medžiagų (natrio, kalcio, kalio, magnio, fosforo, geležies). Krienai išskiria daug fitoncidų, todėl turi priešmikrobinių savybių – puikiai naikina kenksmingas bakterijas ir mikroorganizmus. Gydomųjų galių šiems šaknims suteikia stiprių antiseptinių savybių turinčios lakiosios medžiagos. Krienai padeda

cholesterolio kiekį kraujyje, skystina kraują. Todėl rudenį neatsisakykite šio pikantiško prieskonio, dėkite jį ne tik į maistą, bet kasdien sukratykite po skiltelę.

Rudens daržovių margumynas

Rudenį parduotuvių lentynos mirgėte mirga nuo įvairiaspalvių vaisių ir daržovių. Kuo daugiau jų turi atsirasti ir ant rudeniško pietų stalo.

Štai pomidoruose daug vitamino C ir karoteno, nemažai B grupės vitaminų, vitamino PP. Apskaičiuota, kad puodelyje pomidorų sulčių yra puse žmogui per parą reikalingos C ir provitamino A (karoteno) normos. Beje, lauko pomidorai sukaupia daugiau nei šiltnaminiai. Kaip ir daugelis kitų vasaros daržovių, pomidorai turi nemažai mineralinių medžiagų. Visos šios medžiagos suteikia pomidorams ne tik vertingos daržovės, bet ir gydomojo augalo statusą. Nustatyta, kad pomidorai turi tas pačias savybes, kaip ir aspirinas, ir turi priešvėžinių savybių. Rudenį šios daržovės sustiprins organizmą ir jo atsparumą ligoms.

Na, o burokėliai labai gerai slopina uždegiminius procesus. Taigi raugintomis burokėlių sultimis galima gydyti įsisenėjusią slogą, stiprinti imunitetą, gerinti kraujo sudėtį. Burokėliuose yra beveik visų žmogaus organizmui reikalingų medžiagų: fosforo, kalio, magnio, geležies ir mikroelementų (jodo, boro, stronco, mangano, vario ir kt.). Nemažai susikaupia ir vitaminų C, B1, B2, PP. Papildę savo kasdieninį valgi burokėliais jau po mėnesio pasijusite kur kas stipresni.

Nuostabi profilaktinė priemonė, sauganti nuo gripo ir peršalimo, – rauginti kopūstai. Visą šaltąjį metų laikotarpį tai puikus vitaminų šaltinis, padedantis išvengti daugelio negalavimų.

Seniai jau pripažinta, kad didžiulį, sveikatai teigiamą poveikį organizmui turi ir paprikos, baklažanai: juose esančios veikliosios medžiagos stiprina kraujagysles, naikina infekcinių ligų sukėlėjus, padeda peršalus, malšina uždegimus, naikina žalingas bakterijas, gerina kraujodarą ir kraujo sudėtį, stiprina organizmą, skatina prakaitavimą ir malšina karščiavimą.

Žalių burokėlių salotos

Reikės: 2 burokėlių, 3 morkų, 2 obuolių, citrinos sulčių, druskos, cukraus, krapų, 3 šaukštų grietinės.

Burokėlius, morkas ir obuolius sutarkuokite stambia trintuve. Viską apšlakstykite citrinos sultimis, parbarstykite druska, cukrumi ir susmulkintais krapais. Uždarykite salotas grietine.

Šiltos daržovių salotos prieš mėsos

Reikės: 2 sv spalvotų paprikų, 1 sv pomidorų, 1 sv svogūnų, 6 šaukštų aliejaus, 1 šaukšto cukraus, druskos, pipirų.

Paprikas perpjaukite per pusę, supjaustykite juostelėmis. Svogūnus perpjaukite į 8 dalis ir kepkite su aliejumi. Pomidorus nuplikykite, nuimkite odelę, supjaustyti stambiomis skiltelėmis, ir sudėjęs į kaistuvą su paprikomis ir svogūnais, uždengus troškinkite kartkartėmis pamaišant. Daržovės turi likti kietokos. Salotas pagardinti cukrumi, druska, pipirais. Patiekite prie mėsos kepsnių arba virtos mėsos. Skanu valgyti ir atvėsusias.

Pasinaudota Rimos Marcinkevičienės medžiaga.

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 36

Taip ir eina paros: miegame, buriuojame, valgome, miegame, buriuojame, valgome, o didžiausia pramoga kol kas prisėsti prie kompiuterio ir parašyti laiškėlių namiškiams. Tiesa, ryšys toks silpnas, kad nė vienos nuotraukos iki šiol ir nusiųsti nepavyko. Bet ir be nuotraukų aišku, kad visi sugrįš vasariškai nuskrudę ir kiek apsilaupe.

Edmundas Jakilaitis
IV įgulos narys

2009-01-08

Ačiū, Dievui, vėl papūtė vėjas...

Nors iki kranto Naujojoje Zelandijoje dar pakankamai toli, beveik kaip nuo Vilniaus iki Talino, tačiau jau visi laukia susitikimo su Auckland lietuviais. Aotearoa (Baltojo debesies šalyje, maoriškai Naujojoje Zelandijoje) tikimės ir egzotikos – susitikimų su maoriais, kurie visus atvykėlius pasveikina nosies patrynimu bei hakos šokiu. Pasisveikinimas įvyksta, kai šeiminkas su atvykėliu pasitrina nosimis.

Tikimės, jog vietiniai maorių vadai bei jų dievai mums leis išsikelti į krantą kaip lauktiems svetimšaliams, o ne kaip ilgosioms kiaulėms (maorių kalboje ilgoji kiaulė reiškia baltąjį žmogų). Na, ir, žinoma, juk mes – jūreiviai, todėl *vahinu heivos* (vahina polinezietiška – moteris, heiva – polinezietiškas viliotinis) mes laukiame ne mažiau nei pamatyti jūros horizonte pirmąjį Aotearoa žemės taškėlį.

Kaip žinia, turime mažučiu nemalonomų – pametėme sraigatą. Todėl esame priklausomi tik nuo vėjo kaip Kolumbo ar Magelano laikais. Kol vėjas nepučia į bures, tol stovime kaip bliūdas viduryje vandenyno...

Ačiū, Dievui, kad po beveik paros stovėjimo vėl papūtė vėjas, dabar jau šiek tiek plaukiame. Nors vėjas – ir į nosį, tai yra priešpriešinys, tenka plaukti ir tikslą laviruote (zigzagais) – tačiau vis tik plaukiame, o ne stovime. Šį vakarą laukiame stiprios audros, kuri turėtų mus užklupti iš pietų... Turėtų pamėtyti... Truputį neramu, nes ji ateina taip pat iš priekio, todėl galynėtis su ja bus dar sunkiau, nei ji būtų pakeleivinga.

Na, o vakar vakare ir šį rytą mus aplankė banginiai. Gal kokie trys taškėsi už poros šimtų metrų, o šį rytą su vienu banginiu prasilenkėme visai šalia, matyt, saldžiai miegojo, juk 5 valandos ryto! Ir tik mums praplaukus visai šalia, jis kaip pabudintas apsvirtė, sukeldamas didžiulius purslus lyg norėdamas pasakyti: „Nugulėjau aš jau tą šoną, apsiversiu, gal mažiau čia plaukios pro šalį visokie.”

Žinoma, tai didelis įvykis jachtoje, kada monotoniškai plauki jau 4 paros. Pasimačius su banginiais išsipildė antroji Adomo šios kelionės svajonė – delfinus ir banginius jis jau pamatė, liko apkabinti pro šalį plaukiantį ledkalnį ir paglostyti ryklį. Nesame įsitikinę, kad taip nutiks, bet čia, pietų pusrutulyje, juk viskas kitaip, todėl visai nenustebsime, jei išsipildys ir tie du paskutiniai Adomo norai.

Delfinai – mūsų nuolatiniai palydovai, nuolat jie mus aplanko, kartu paplaukia, pašdykauja, vėliau palieka. Po kurio laiko vėl žiū – jie kartu.

Beje, apie pietų pusrutulį – čia Paukščių takas gerokai ryškesnis nei šiauriniame danguje ir žvaigždės galbūt nėra taip gražiai geometriškai išsidėsčiusios, kaip mums įprasta matyti. Tačiau čia jų gerokai daugiau. Žinoma, Pietų kryžius negali atstoti Didžiųjų Grįžulo ratų ar Kasiopėjos žvaigždynų, bet Trijų mergelių žvaigždynas kartu su Šaulio bei Pietų kryžiaus žvaigždynais Paukščių tako apsuptyje gali pakerėti net patį abejingiausią astronomijos pradininką. Na, o jei kalbėtume apie mėnulį, tai delčia čia taip didėja, jog imu manyti, kad ji taps pilnatimi, o po pilnaties mėnuo gal taps priešpilniu... Jums juokinga? Mums taip pat, tačiau dar turime keletą dienų, kad įsitikintume. Būtinai apie tai parašysiu!

O naktimis, kai neapsiniaukę, žiūrime į žvaigždėtą dangų, į jūrą, kuri pati kaip dangus šviečia mažais planktono ir medūzų žiburėliais. Vakarais visa jachtos įgula susirenka į denį laukti saulėlydžio – kuo jis nustebins šį vakarą? Savo spalvomis, saulės atspindžiais į vakarėjančius debesis, o gal mistiniu žaliuoju spindulių blyksniu. Yra toks padavimas, jog žmogus, pamatęs žaliąjį spindulį, suranda savo amžinąją laimę. Gal dėl to visų mūsų žvilgsniai vakarėjant ir krypta palydėti tų nenusakomai gražių saulėlydžių.

Mes vis dar nerealaus projekto dalyviai – mistika persipina su kasdienybe, kasdienybė nudžiugina naujais iššūkiais. Nematyti krantai mus masina lyg naujo pasaulio atradėjus ir, žinoma, tos nuosirdžios mus sutinkančios šypsenos krante. Tie virpinantys susitikimai ir, kaip bebūtų gaila, jaudinantys išsiskyrimai.

Saulius Budrevičius
IV įgulos narys

2009-01-09

Laviruoti teks iki pat Auckland

Paskutinėmis žiniomis IV etapo „Ambersail” įgula šiuo metu plaukia gaudydama vėją ir gana stiprias sroves. Kol kas „Ambersail” juda į priekį visai neblogai.

„Turime vilties greitai pamatyti Naujosios Zelandijos krantus ar bent švyturius, jei bus jau tamsu”, – praneša kapitono Naglio Nasvyčio vadovaujama įgula.

Deja, prognozės rodo, kad vėjas suksis ir vėl „Ambersail” nepalankia kryptimi... Tai reiškia lėtą stūmimąsi pirmyn ir nepatogų gyvenimą laive. Laviruoti teks iki pat Auckland.

„Orai mums nepavaldūs, tad tenka juos priimti tokius, kokie yra.”
Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyrius
tel. 1-773-585-9500

SUSITVARKO TIK SAVARANKIŠKI EMIGRANTŲ...

Atkelta iš 3 psl.

Tačiau tinkamai paruošti savo vaikus laikinam išsiskyrimui atsakomybė pirmiausia tenka jų šeimos nariams. Kartais jie tai padaro ir nesikreipdami į specialistus.

„Tėvai išvažiavo užsidirbti į užsienį seniai, prieš keliolika metų, – pasakojo 24 metų Karolis. – Man buvo gal trylika, brolis – šešeriais metais jaunesnis. Mus paliko sanatorijoje, kurioje dirbo močiutė, taigi buvome prižiūrėti. Kaip tėvai paaiškino mums, kad jiems reikia išvykti? Jau nebeatsimenu – išvažiavo, tai išvažiavo, man tai atrodė natūralu, žinojau, kad jie vyksta dirbti. Tik aš labiau norėjau likti namuose, o ne sanatorijoje, arba važiuoti kartu. Tai, kad likau su broliu, veikė teigiamai: turėjau jį prižiūrėti, jaučiausi atsakingas

ir reikalingas. Ar pasiilgdavome tėvų? Aišku, pasiilgdavome, bet traumų nebuvo. Galbūt daug kas priklausau ir nuo santykių šeimoje, ir nuo pačių vaikų psichologijos – savarankiškesni reaguoja ramiau.”

Šiuo metu Vilniuje studijuojantis vaikinai pasakojo, kad tėvai užsidirbti į užsienį važinėjo tris vasaras iš eilės, bet berniukai nesijautė apleisti: šalia visada būdavo močiutė, perėmusi gimdytojų vaidmenį, ir nors tuo metu šeima dar neturėjo mobiliųjų telefonų, nuolat palaikydavo ryšį. Pasak Karolio, vaikams būna lengviau, jei tėvai prieš išvažiudami jiems viską išaiškina.

Alfa.lt

Rugilė Audenienė – Lietuvos internetinio dienraščio *Alfa.lt* žurnalistė.

Vokietijoje – lietuviškas filmų ir muzikos...

Praeito festivalio nugalėtojas – filmas „Pono Vaserio aistra”.

Atkelta iš 2 psl. sumanymus, pasidalinti menine patirtimi.

Kiekvienais metais organizatoriai į festivalį kviečia nusipelnusių menininką iš Lietuvos, dirbantį kino ar teatro srityje. Praeitais metais festivalyje svečiavosi, su festivalio lankytojais diskutavo ir filmus įvertino Lietuvos bardas, aktorius ir režisierius Aidas Giniotis. Šiais metais festivalyje lankysis žymus Lietuvos muzikantas ir aktorius Andrius Mamontovas.

Organizatoriai ypač džiaugiasi juos pasiekiančiais pradedančiųjų menininkų darbais. „Svarbu išvelgti kūrybinį užsienyje gyvenančių lietuvių galimybes ir suteikti joms vietą vystytis ir tobulėti”, – sako ELKC direktorius Rimas Čuplinskas. Sumanymas rengti tokio pobūdžio festivalį

kilo įvertinus jau kelis metus iš eilės Vokietijoje, Bonoje, Baltiečių jaunimui ELKC organizuojamų kūrybinių filmavimo dirbtuvių rezultatus.

Dalyvavimo festivalyje „laiKINAS’10” taisyklės beveik neribojamos: filmus festivaliui pateikti gali visi Europoje, už Lietuvos ribų gyvenantys lietuviai. Svarbu, jog bent vienas iš kūrybinės grupės narių būtų lietuvių kilmės. Darbo temų, žanrų ir techninio įgyvendinimo spektras – neriboti. Festivaliui filmus dar galima siųsti iki 2010 m. lapkričio 25 d. .avi arba .mov formatu.

Festivalio programą, registracijos anketą ir kitą informaciją rasite puslapyje www.elkc.org

Europos lietuvių kultūros centro Vokietijoje info

Petro Viščinio Druskininkams dovanota kolekcija tebedomina lankytojus

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Spalio viduryje sukako lygiai dešimt metų, kai Druskininkuose, buvusioje XX amžiaus pradžios viloje „Linksma“, atidaryta šio miesto garbės piliečio, daug metų Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenusio Petro Viščinio dovanota kolekcija. Per tą dešimtmetį muziejuje apsilankė tūkstančiai miestiečių ir Druskininkų svečių, kurių šiame kurorte niekada netrūksta.

Sumanymas įkurti muziejų Druskininkuose buvo brandinamas daug metų, per kuriuos rinkta istorinė medžiaga ir paveikslai. Druskininkų miesto taryba priėmė sprendimą įsteigti muziejų dar 1996-aisiais, bet tik 1999 metų pradžioje, kai miestas jau buvo gavęs P. Viščinio dovanotą kolekciją – paveikslus, knygas, garso įrašus, ir 1999 m. gegužės 26 d. Druskininkų miesto muziejų įregistravo Kultūros ministerija, muzie-

jaus kūrimo darbai vėl sparčiai pajudėjo. Pirmasis kūrimosi etapas ir buvo P. Viščinio kolekcijos parodos atidarymas 2000-ųjų spalį.

P. Viščinis gimė 1912 m. liepos 27 d. Druskininkuose. 1934-aisiais baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją Vilniuje, 1943 metais – Vilniaus universiteto Teisės fakultetą. Dar mokydamasis gimnazijoje ir studijuodamas Vilniaus universitete jis aktyviai dalyvavo lietuviškoje visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje, vos sulaukęs aštuoniolikos jau rašė į Vilniaus lietuvių periodinę spaudą, organizavo lietuviškus vaidinimus, priklausė Vilniaus Lietuvių studentų sąjungai, 1935–1937 metais buvo sąjungos pirmininkas. Už įvairiapusę lietuvišką veiklą lenkų okupacinės administracijos ne kartą buvo persekiotas.

1944 metais P. Viščinis pasitraukė į Vokietiją, dalyvavo Tremtinių komiteto veikloje, buvo jos reikalų vedėjas, vėliau vicepirmininkas. Jis leido

P. Viščinio paroda Druskininkų muziejuje.

kasdieninį biuletinį „Naujausios žinios“, dėstė lietuvių kalbą ir prekybinę teisę prekybos mokykloje.

1949 metais P. Viščinis atvyko į JAV, apsigyveno Brockton, aktyviai dalyvavo tremtinių komiteto veikloje, buvo jo pirmininku, įsteigė šeštadieninę liuanistinę mokyklą. Jis dirbo fabrike darbininku, o laisvalaikiu daugiau kaip keturis dešimtmečius – nuo 1954 iki 1995 metų – vadovavo radijo stoties „Laisvės varpas“ lietuvių radijo programoms Brockton. P. Viščinis organizavo išėvių lietuvių dailininkų parodas, koncertus, buvo vienas iš stambių Lietuvių Fondo rėmėjų, taip pat LF įgaliotinis Boston ir jo apylinkėse.

Į Lietuvą, gimtuosius Druskininkus su žmona Miroslava jis sugrįžo 1996 metais, o metais anksčiau buvo apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino IV-ojo laipsnio ordinu. Tuo metu kuriamam Druskininkų miesto muziejui P. ir M. Viščiniai ir padovanojo sukaupią kolekciją: paveikslus, knygas, „Laisvės varpo“ radijo garso įrašus.

Jo dovanotoje kolekcijoje buvo

daugiau kaip 200 vertingų ir įdomių knygų, kuriomis galima naudotis muziejaus skaitykloje. Jos sienas puošia Adomo Galdiko, Viktoro Vizgirdos, Vytauto Kazimiero Jonyno, Kazimiero Žoromskio ir kitų garsių dailininkų tapybos bei grafikos kūriniai, kuriuos muziejui padovanojo P. Viščinis. 1998 m. mecenatui buvo suteiktas Druskininkų miesto Garbės piliečio vardas, o tų pačių metų lapkričio pabaigoje jis mirė.

Vertinga šios kolekcijos dalis – „Laisvės varpo“ radijo stoties transliuotų programų archyviniai įrašai, įamžinę programų turinį, daugelio įdomių pašnekovų pasisakymus įvairiomis progomis.

Šiame kambaryje – ir P. Viščinio apdovanojimais, įdomios nuotraukos, kiti rodiniai. Druskininkų muziejų lankantys svečiai, apžiūrėję kurorto istorijai skirtas sales, visada ilgiau stebėli P. Viščiniai skirtose salėse pasigėri puikiais dailės darbais, pavarto čia esančias įdomias knygas. Mecenato atminimas jo gimtajame mieste rūpestingai saugomas ir puoselėjamas.

Druskininkų miesto muziejus.

A. Vaškevičiaus nuotr.

Dailininko V. Kasiulio palikimui – neeiliniai namai

Kultūros vertybių registrą papildė naujas sostinės objektas – Kultūros paveldo departamento Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba įtraukė į jį pastatą, žinomą kaip istorinė Vilniaus mokslo bičiulių draugijos buveinė.

Šis Goštauto gatvės pirmuoju numeriu pažymėtas, 1910 m. suprojektuotas neoklasicizmo stiliaus namas buvo pirmasis Lietuvoje pastatas, specialiai skirtas viešai rodyti dailės meno vertybes. Jame darbušis Vilniaus mokslo bičiulių draugija plėtojo plačią kultūrinę, mokslinę, leidybinę veiklą. Pagrindiniai jos tyrinėjimai susieti su Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija ir paveldu.

Draugijoje būrėsi lietuviai mokslininkai bei lenkų inteligentai, jos nariais kurį laiką buvo Andrius Domaševičius, Mykolas ir Vaclovas Biržiškis, Jonas Jablonskis, Tadas Daugirdas. Tačiau draugijos veikloje dalyvaudavo ne tik tikrieji jos nariai, bet ir studentai, mokytojai, visi mokslu bei kultūra besidomintys vilniečiai. Taigi ši vieta buvo svarbus kultūros židinys.

Lietuvą okupavus sovietams, draugijos sukaupti meno, mokslo rinkiniai, turtinga biblioteka buvo per-

skirstyti įvairioms mokslo ir kultūros įstaigoms. 1984–1989 m. pastatą perėmė Lietuvos dailės muziejus ir atidarė jame šiuolaikinės dailės parodą.

Tęsiant seniausias šio, dar 1913-aisiais pritaikyto muziejinei funkcijai, pastato tradicijas, planuojama jame įrengti dailininko Vytauto Kasiulio (1918–1995) rinkinio muziejų. V. Kasiulis kūrė Paryžiuje ir vienas iš nedaugelio lietuvių menininkų buvo aukštai įvertintas pasaulinėje meno erdvėje.

Praėjusių metų pabaigoje Vilniaus paveikslų galerijoje surengtoje parodoje dailės mylėtojams pristatyta nedidelė V. Kasiulio darbų dalis sulaukė aktyvaus susidomėjimo. Parodą aplankiusi Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pritarė V. Kasiulio muziejiaus sukūrimui. Šį siekį palaiko ir šalies kultūros ministras Arūnas Gelūnas.

Juo labiau, kad šiemet, rugsėjo 27 d. dailininko našlė Bronė Kasiulienė Lietuvai padovanojo 596 vertingiausius savo vyro aliejinės tapybos, piešinių ir eskizų, litografijos, pastelių, akvarelių ir guašo technikos kūrinius, kol kas saugomus Lietuvos dailės muziejuje. Jam taip pat perduoti asmeniniai menininko daiktai ir ar-

chivas. Ekspertų nuomone, dovanos vertė – per 15 milijonų litų.

Šalia nuolatinės V. Kasiulio kūrinių parodos būsimoji galerijoje ketinama pristatyti asmeninės dailininko studijos Paryžiuje aplinką ir jo kū-

rybos archyvą, rengti išėvijoje kūrinių šio menininko amžininkų parodas, kultūros forumus, įgyvendinti kitus meno ir kultūrinio turizmo plėtros projektus.

Delfi.lt

Istorinėje Vilniaus mokslo bičiulių draugijos buveinėje planuojama įrengti dailininko Vytauto Kasiulio rinkinio muziejų.

Kultūros paveldo departamento nuotr.

Helsinkis švelniai vadinamas Baltijos sūnumi

DANUTĖ KURMILAVIČIŪTĖ

Žaviajame Skandinavijos perle Helsinkyje susigaudyti nesunku, gal todėl, kad nėra prašmatnių dangoraižių. Sykį likimas panorė, kad atsidurčiau Suomijoje, nors ir sunku buvo įsivaizduoti, ar pavyks gerai pailsėti per savaitę.

Geriausias keliavimo būdas – pėsčiomis

Oras Helsinkyje neįprastai švelnus ir gausus, nes tai pajūrio miestas. Iki „Ramada“ viešbučio buvo visiškai arti, o ir apskritai susigaudyti centre ir apeiti jį pėsčiomis visiškai nesunku. Jau kitą dieną tapo aiškus miesto gatvių ir bulvarų, uosto ir aikščių, parduotuvių ir restoranų išdėstymas. Gal gelbėjo tai, kad Helsinkyje nėra prašmatnių dangoraižių? Senieji pastatai su gražiais stogais čia taikiai sugyvena su stiklu žibančiais viešbučiais ir ištaigingomis parduotuvėmis.

Suomiai nepaprastai rūpinasi ekologija, ir tai jaučiama kiekviename žingsnyje. Iš čiaupų čia teka toks švarus ir skaidrus vanduo, kad jį galima gerti nefiltruotą. Pravaikščiojus visą dieną po miestą, vakare ant batų gali neaptikti nė dulkelės. Prisėdus ant suoliuko Esplanados bulvare ir žvelgiant į rudens nuspalvintą jo veją bei vis dar žydinčias klombas, sunku įsivaizduoti, kad esi šiaurės šalies sostinėje, o ne kokiame nors kurortiniame pietų mieste.

giškų produktų ir parsivežti į namus gardžių lauktuvių – elnienos ir šviežiausių jūros žuvų, o vasarą – tekšių ir gervuogių. Beje, vasarą Helsinkis, kaip ir visa Suomija, 24 valandas per parą pripildytas šviesos. Baltosios naktys leidžia suomiams užsiauginti puikų derlių. Štai jums ir Šiaurė!

Helsinkis maloniai vadinamas Baltijos sūnumi. Apžiūrėti visas šio miesto grožybes labai patogiu iš jūros, sėdus į turistinį laivą, išplaukiantį nuo priplaukos toje pat Turgaus aikštėje. Iš Helsinkio nesunkiai galima patekti į kaimyninę Švediją. Į Stokholmą plaukia vienas iš dviejų ištaigų keltų – su savomis parduotuvėmis, restoranais, sauna, baseiniais ir netgi kazino.

Kai miestą tarsi lengvas vualis apgaubė vakaro sutemos, atsidarė gausybė jaukių restoranėlių. Juose gali paragauti ypatingų delikatesų – suomiško žuvies kepsnio su pienukū padažu, elnienos, pyrago su uogų įdaru. Jaukumas, elegancija ir jokio išdidumo – tokia nuotaika įsimena ilgai.

33 malonumai vienoje vietoje

Dar prieš kelionės pradžią draugai patarė aplankyti tapybišką Porvo miestelį, esantį netoli sostinės. Jis iš tiesų pasakiškai gražus. Senojoje Porvo dalyje – jaukios gatvelės, mažytės parduotuvėlės ir kavinės, o ant namų palangių – nepaprastai žaismingos parodėlės iš lėlių gyvenimo. Per miestelį tekantį upelį puošia mediniai

Helsinkio katedra.

Susipynė kultūros

Norint pajusti miesto dvasią, parkiau po jį paklaidžioti pėsčiam ir be vedlio. Helsinkis – pėsčiųjų miestas, nes čia viskas greta. Jis įdomus bet koku oru. Pro pilkas vandens čiurkšles jaukiai žvilgėjo vitrinose, praėivių veidai nebuvo niūrūs, jiems tokios oro išdaigos – ne naujiena.

Helsinkis – ypatingas miestas, kuriame taikiai susipynė įvairios kultūros. Čia galima pasigrožėti didžiausiu Europoje stačiatikių Uspenės soboru, turinčiu net 13 auksinių kupolų, ir visiškai netoli esančia Senato aikšte su sniego baltumu liuteronų katedra. Parke – didingas, vargonų vamzdžių kaskadas primenantis paminklas kompozitoriui Jean Sibelius. Krantinėje pietietiško temperamento kupina, gyva ir tapybiška Turgaus aikštė. Čia galima nusipirkti ekolo-

tiltukai, o ant vienos maldos namų kolonos yra paslaptinis vienas aragio atvaizdas. Pasak legendos, jį gali pamatyti tik dori žmonės. Porvo – miestas-dekoracija, kur už lentų sienų slepiasi šiuolaikinė technika ir kiti buities reikmenys (gyvenamųjų pastatų kainos šioje miesto dalyje kur kas aukštesnės, juo labiau kad stilizacija netrukdo patogumui).

Šiuolaikiniuose kvartaluose – jokių itin aukštų pastatų. Mieste 2–3 aukštų statiniai, prie namų ir mokyklų – dviračių stovėjimo aikštelės. Klasiškos čia neperpildytos, vaikų darželių grupės – taip pat. Prekybos centras miesto centre dar kartą įtikina, kad produktų ir pramoninių prekių pasirinkimas – ne prastesnis negu Helsinkio centre, o kainos mažesnės.

Antrą savo kelionės dalį praleidau sveikatingumo komplekse, įsteigta vienoje provincijos sodyboje, į

A. a. Jono Švobos 24-ųjų mirties metinių minėjimas

Sekmadienį, lapkričio 14 d., Šv. Antano koplyčioje (Detroit, MI) buvo aukojamos šv. Mišios už a. a. Joną Švobą jo 24-ųjų metų mirties metines paminėti. Šv. Mišias atnašavo parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Parapijos salėje buvo pastatyta a. a. J. Švobos nuotrauka, žurnalisto Sauliaus Šimoliūno straipsnis minint dešimties metų progą ir velionio knyga „Seiminė ir prezidentinė Lietuva“.

Jonas Švoba

Istorikas J. Švoba mirė 1986 m. lapkričio 15 d. Detroit, MI. Prieš mirtį 1985 m. jis išleido knygą apie Lietuvos nepriklausomybę 1918–1949 m. laikotarpį „Seiminė ir prezidentinė Lietuva“. Daugiau nei 400 pus-

lapių veikalas buvo išleistas „Vilties draugijos“ leidyklos Cleveland, OH. Antras fotografuotas leidinys buvo išleistas Lietuvoje 1990 m. Vilniaus „Vyturio“ leidyklos pastangomis.

J. Švoba gimė 1902 m. vasario 10 d. Utenoje, Okaidelių kaime. Baigė Panevėžio mokytojų seminariją, Vytauto Didžiojo universitetą – Istorijos fakultetą. Lietuvoje jis buvo mokytojas ir gimnazijos direktorius. J. Švoba Vokietijoje, Hanau lietuvių stovykloje, suorganizavo gimnaziją. Atvykęs į Detroit, prisidėjo prie lietuviškos mokyklos kūrimo ir mokytojų sąjungos. Jis buvo aktyvus tautininkų ir šaulių organizacijų narys bei lietuvių kultūros klubo veikloje.

1996 m. mirė jo žmona mokytoja Joana Švobienė. Duktė chemikė Milda Švobaitė-Walters, anksčiau dirbusi Federalinėje maisto ir vaistų administracijoje (FDA), šiuo metu gyvena Mission Viejo, California. O anūkė Rasa Baužaitė-Hirshland dirba California „Paramount Studio“ architekto. A. a. sūnus Rimgaudas Švoba buvo matematikas, į pensiją iš „General Motors“ gamyklos išėjęs 1995 m. Mirė 1997 m. gruodžio 14 d. Buvo vedęs dienraščio „Draugas“ bendradarbę, aktyvią Detroit Šv. Antano lietuvių parapijos tarybos komiteto renginių vadovę bei Lietuvos vyčių organizacijos garbės narę Reginą Juškaitę.

A. a. J. Švoba nesulaukė Lietuvos atgimimo ir atkurtos nepriklausomybės.

Marti Regina Juškaitė-Švobienė

kurią iš Helsinkio nuvykau per valandą. Namas apsuptas pušų, vandens ir tebežaliuojančių pievelių.

Savaitgaliais į šį sveikatingumo centrą atvyksta daug suomių šeimų – čia gali rasti užsiėmimų įvairių pomėgių žmonės – nuo teniso, golfo, plaukiojimo valtimi iki maudynių voniose su gydomosiomis žolelėmis, pliuškenimosi baseine ar pėrimosi pirtyje. Kaipgi be pirties! Juk ji – neatsiejama kiekvieno suomio poilsio dalis.

Pirtelė stovėjo kiek atokiau, pasislėpusi už aukštų beržų. Iš kamino kilo baltas dūmelis, mat pastato viduryje traškėdamos liepsnojo beržinės malkos. Susisupę į paklodes saunos link traukė poilsiautojai.

Atostogos Suomijoje pralėkė akimirksniu. Grįždama namo keltu, plaukiančiu į Taliną, mintyse rikiauvau išpūdzius ir nė nepajutau, kaip ėmiau planuoti, kada galėčiau į Suomiją nuvykti dar kartą.

„Valstiečių laikraštis“

Kaisaniemenlahti.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Lapkričio 19 d., penktadienį,** 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre vyks žinomo Lietuvos menininko Algio Griškevičiaus fotografijos parodos „Kasdieniniai stebuklai“ atidarymas. Bus rodomas video filmas, kurio pagalba apsilankysime A. Griškevičiaus fotografijos studijoje. Parodos mecenatė Giedrė Gillespie. Kviečiame dalyvauti.

◆**Lapkričio 21 d., sekmadienį,** Čikagos šauliai ruošia Lietuvos Karuomenės įkūrimo minėjimą. Šventė prasidės 10:30 val. ryte šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje ir žuvusiųjų pagerbimu prie paminklo Jaunimo centre, Čikagoje. Po to 12:30 val. p. p. Šaulių namuose (2417 W. 43 St.) vyks minėjimas ir meninė dalis, kurią atliks Vytauto Didžiojo šaulių pučiamųjų instrumentų orkestras. Bus pietūs. Tel. pasiteiravimui: 773-247-5944, 773-434-3713.

◆**JAV LB Lemonto apylinkės valdyba** š. m. lapkričio 21 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. visus maloniai kviečia į kultūrinę popietę „Vytauto Didžiojo Lietuva“. Vilniaus universiteto profesorius Rimvydas Petrauskas skaitys pranešimą „Žalgirio mūšio istorinė reikšmė Lietuvai ir Europai“. Muzikinę programą atliks dainininkė Agnė Giedraitytė, gros smuikininkas Kipras Tarela, šoks tautinių šokių grupė „Laumė“. Vaisinsimės kava ir užkandžiais.

◆**Š. m. lapkričio 30 d., antradienį,** 1 val. p. p. „Seklyčioje“ įvyks Anglijos klubo susirinkimas. Kviečiame dalyvauti. Telefonas pasiteirauti 773-247-5944.

◆**Jau metai praėjo nuo a. a. Saulės Sidrytės** tragiškos mirties lapkričio 18 d. Lenkijoje. Dr. Linas ir Rima Sidriai ir šeima prašo pasimelsti už Jų brangios dukters/sesers sielą ir už visą Sidrių šeimą. Šv. Mišios bus aukojamos Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, Padėkos dienos savaitgalį, lapkričio 28 d., sekmadienį, 11 val. r.

◆**Jaunimo centras Čikagoje** kviečia lietuvių visuomenę į metinį labdaros pokylį, kuris įvyks gruodžio 5 d. Programoje: 2 val. p. p. šv. Mišios Tėvų jėzuitų koplyčioje, kurias atnašaus kun. Antanas Gražulis, SJ. Pamaldų metu giesmes giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, akompanuojant M. Motekaičiui. 3 val. p. p. – Akademija ir trumpa programa, vakarienė ir loterijos bilietų traukimas. Savo dalyvavimu paremsite centro veiklą. Bilieto kaina tik 45 dol. asmeniui. Vietas galite užsisakyti pas Redą tel. 773-778-7500 arba pas Neringą tel. 773-507-8692.

◆**Lietuvos vyčiai maloniai kviečia** visus narius ir draugus į Lietuvos vyčių kuopos C 112 Kalėdinį pokylį, kuris įvyks gruodžio 10 d., penktadienį, 4 val. p. p. „Mabenka“ restorane (79th ir Cicero gatvių sankirtoje). Kaina vienam asmeniui – 18 dol. Pradžią 4 val. p. p., vakarienė – 5 val. p. p. Linksmins Algimantas Barniškis. Apie dalyvavimą prašome pranešti iki gruodžio 3 d. Reginai Juškaitis tel. 708-422-3541.

◆**Artėja Kalėdos,** šventinio šurmulio ir dovanų metas. Kviečiame užsukti į tradicinę Kalėdinę mugę, kuri vyks gruodžio 11–12 dienomis, šeštadienį ir sekmadienį, nuo 9 val. r. iki 3 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemont. Norinčius prekiauti prašome skambinti į PLC raštinę tel. 630-257-8787 ir užsisakyti stalus.

◆**Gruodžio mėn. savaitę Palaimintojo Jurgio Matulaičio** misijoje viešės kun. Julius Sasnauskas, OFM. Advento susitelkimui numatyti keturi penktadienio vakarai. Susitaikymo (išpažinties) sakramento bendruomeninės apeigos vyks gruodžio 16 d. ir 20 d. 6:30 val. v.

◆**Mieliems skaitytojams** pranešame, kad „Draugo“ knygynėlyje galite nusipirkti Kalėdinių atvirukų. Kaina – 1 dol. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Vienas kalėdinių atvirukų, kuriuos galite įsigyti „Drauge“.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Šv. Mišios už Petro ir Ritos Dūdų** vienerių metų mirties metines ir už jų šeimą ir už Kęstučio ir Dalios Ječių šeimą ir jų mirusiųosius bus aukojamos lapkričio 24 ir 26 dienomis Alvito Šv. Onos bažnyčioje. Aukos klebonas Vytautas Kajokas.

◆**Palm Beach apylinkės 35-mėčio** jubiliejus ir Kalėdinis vakaras įvyks gruodžio 11d., šeštadienį, 5 val. p. p. Šventės adresas: North Palm Beach Country Club „Village Tavern“, 951 US Highway 1, North Palm Beach, FL 33408. Bilieto kaina: suaugusiems – 40 dol.; moksleiviams nuo 12 iki 18 metų – 25 dol.; vaikams nuo 6 iki 12 metų – 10 dol.; vaikams iki 6 metų – nemokamai. Bilietus galite įsigyti iki gruodžio 6 d. tel. 561-460-0428 (Jolita Dromantaitė) arba 561-713-3404 (Regina Greičiuviene).

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.

KOKIAS DOVANAS PIRKSIME KALĖDOMS?

Artėjant Kalėdoms dažnas sukame galvas, ką padovanoti savo draugams ar pažįstamiems, kurie dar neskaityto vienintelio dienračio išėjimoje „Draugas“? Šiais laikais toks laikraštis nėra per brangus, bet jame pateikiama informacija ir žinios yra tokios, kokių nerastite kituose laikraščiuose.

Kas naujai užsiprenumeruos ar dovanų užprenumeruos „Draugą“ prieš Kalėdas, gaus dovanų ypač gražų 2011 metų kalendorių „Gintaras“.

„DRAUGO“ KAINORAŠTIS:

JAV metams \$150.00

1/2 metų \$80.00

KANADOJE (USD):

metams \$390.00

1/2 metų \$210.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV metams \$95.00

Kanadoje (USD) metams \$150.00

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Tel. 773-585-9500

„Draugo“ adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

METIS Ateitininkijos šimtmečio šventė

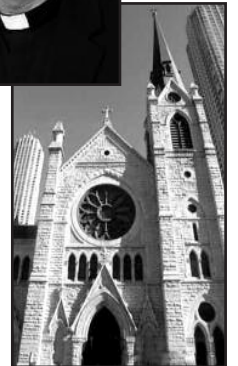
Šv. Mišios Šv. Vardo katedroje

735 N State Street, Chicago

**Penktadienį, lapkričio 26 d.,
10:00 val. r.**

Pagrindinis celebrantas – vysk. Gintaras Grušas.

Koncelebruos daug kunigų iš Čikagos, jos apylinkių ir iš kitų miestų. Giedos „Dainavos“ choras. Lietuvių visuomenė yra kviečiama dalyvauti ir šia proga ypač melstis už Lietuvos ir išėjimo jaunimą.

Kailos Auros krikštynos

Tinos Reitnerytės-Baginskis ir Tom Baginskis dukrelė buvo pakrikštyta kunigo Antano Saulaičio, SJ, 2010 m. spalio 9 d. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, IL. Krikšto tėveliai Rita Stols-Lentine (Tinos pusseserė) ir Mark Baginskis (Tom brolis). Šventėje dalyvavo gausiai susirinkusi šeima ir artimieji.

Nuotr. stovi (iš k.) Lukas Michael (broliukas), Tom ir Mark Baginskis, Kaila Aura, Rita Stols-Lentine, Tina ir kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Baginskių asmeninio albumo nuotr.

Ieško giminių

Kreipiamės į Jus vildamiesi, kad galėsite mums kuo nors padėti, ieškant informacijos apie artimą giminitį Joną Maselį (1917–1993), gyvenusį Čikagoje. Norėtume, kad kas nors iš Jų pažinotų, bendravusių,

gyvenusių kaimynystėje ar dirbusių kartu atsilieptų, paskambintų telefonu: 773-316-5212 ar parašytų adresu: Kristina Pieviškienė, 5820 S. Kolmar Ave., Chicago, IL 60629.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!